

İSTANBUL TİCARET ÜNİVERSİTESİ
GNL 327 *Katılım Bankacılığı ve İslami Finans*
DERS NOTLARI

08.04.2025 Vize Haftası Ders yapılmadı

7.HAFTA 15.04.2025

SOSYAL FİNANS

Konvansiyonel

Beşeri Vicdan

- ✓ *Sosyal Sorumluluk girişimleri*
- ✓ *Vakıflar*
- ✓ *Mikro Finans*

İSLAMÎ SOSYAL FİNANS

İslamî Hassasiyetleri Gözeten

- ✓ *Vakıflar*
- ✓ *Mikro Finans*
- ✓ *Bir Sosyal Güvenlik Kurumu olarak ZEKAT*

KUSIF | Koç Üniversitesi

kusif.ku.edu.tr

Islamic FinanceUyumSoftBlackboard Open L...Welcome to the Uni...OutlookAdobe Acrobat

Welcome to the United Nations
www.un.org/en

KUSIF
Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu

Aday ÖğrenciMevcut ÖğrenciÖğretim ÜyesiMezunEN | TR

HAKKIMIZDA · YAYINLAR · PROJELER · SOSYAL ETKİ LABORATUVARI · DERSLER · EĞİTİM VE DANIŞMANLIK

Sosyal Etki Odaklı Podcast Nasıl Geliştirilir:

Yeni Başlayanlar İçin Bir Rehber!

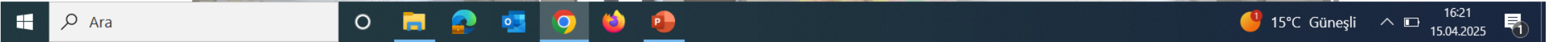
 Co-funded by the European Union

15°C Güneşli16:2115.04.2025

Sosyal Finansman Rehberi

Sosyal Etki Ölçümlemesi Kılavuzu: KUSIF 4 Adım Yaklaşımı

Ortak Ölçümleme: Kadın Alanında Çalışan STK'lar için Ortak Ölçümleme Yaklaşımını Düşünme

Sosyal Etki Ölçümleme Algısı ve Pratiği Sosyal Etki Ölçümlemesi Anket Raporu

Türkiye'de Kadınlarla Birlikte Çalışan Kurum ve Kuruluşların Sosyal Etki ve Ortak Ölçümleme Pratikleri Raporu

Fon Veren Kurumlar için Sosyal Etki Ölçümleme Rehberi

SOSYAL FİNANSMAN REHBERİ

YAZAR
Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı

EDİTÖR
Nevra Yaraç

TASARIM VE UYGULAMA
MYRA

TASARIM DANIŞMANI
Rauf Kösemen

YAYIN KİMLİĞİ TASARIMI
Tuba Mücella Kiper

SAYFA UYGULAMA
Serhan Baykara

KOORDİNASYON
Engin Doğan

KUSİF YAYINLARI
Eylül 2017
ISBN: 978-605-9389-73-0

BASKI
İmak Ofset
Merkez Mah. Atatürk Cad. Göl Sok. No: 1
Yenibosna-İSTANBUL
Tel: 0212 656 49 97 Fax: 0212 656 29 26
www.imakofset.com.tr

Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu

Koç Üniversitesi
Rumelifeneri Yolu 34450 Sarıyer, İstanbul
Tel (santral) 0212 338 00 00
kusif@ku.edu.tr
www.kusif.ku.edu.tr

PROJE ORTAKLARI

UniCredit Foundation

Vehbi Koç Vakfı

İÇERİK ORTAĞI

İŞ BİRLİĞİ İLE

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ 7

- Arka Plan 8
- Rehber Ne Amaçla ve Kimler İçin Hazırlandı? 9
- Rehber Nasıl Hazırlandı? 10
- Rehber Nelerden Oluşuyor? 11
- Temel Terim ve Kavramlar 12

BÖLÜM 1 TALEP TARAFI: SOSYAL GİRİŞİM SEKTÖRÜ VE SOSYAL FİNANSMAN PAZARI 15

- Türkiye’de ve Dünyada Sosyal Girişim Yapıları 16
- Sosyal Girişimlerin Faaliyet Alanları ve Yaşam Döngüleri 17
- Sosyal Finansmanda Karşılaşılan Riskler 19
- Sosyal Girişimlerin İhtiyaçları 19

BÖLÜM 2 ARZ TARAFI: SOSYAL FİNANSMAN 21

- Dünyada ve Türkiye’de Sosyal Finansman Ekosistemi 22
- Sosyal Finansman Sektörünün Değerlendirmesi 25
- Sosyal Finansörlerin Özellikleri ve Sosyal Finansman Yelpazesi 27
- Sosyal Finansman Araçları 28
- Finansman Formları 29
- Finansörler ve Finans Sağlanacaklar için Avantajlar, Dezavantajlar ve Riskler 30
- Avrupa’dan Sosyal Finansman Aracı Örnekleri 32

BÖLÜM 3 TÜRKİYE’DE SOSYAL FİNANSMAN ORTAMININ OLUŞMASI 35

- Ekosistemde Olması Gereken Paydaşlar 37
- Sosyal Finansman Sağlamak veya Alabilmek için Gerekli Kriterler 38
- Girişimin Seviyesine Göre Türkiye’deki Sosyal Finansman Araçları 41

BÖLÜM 4 SOSYAL FİNANSMAN STRATEJİSİ OLUŞTURMAK 45

- Finansman Odağı 46
- Finansman Sağlanacak Kişi ve Kurum Özellikleri 48
- Finansman Formları ve Finansmanın Büyüklüğü 48
- Alınacak Riskin Büyüklüğü ve Yatırım Hedefi 49
- Eş-Finansman 50
- Finansal Olmayan Destek Mekanizmaları 51

BÖLÜM 5 TÜRKİYE’DE SOSYAL FİNANSMAN PAZARININ GELİŞTİRİLMESİ İÇİN ÖNERİLER 53

- Öneri 1: Sosyal Girişimcilik Veri Tabanı Oluşturulması 55
- Öneri 2: Başarı Hikâyelerinin Yayınlantırılması 56

Arka Plan

Bu rehber, Koç Üniversitesi Sosyal Etki Forumu (KUSIF) tarafından 2016-2018 yılları arasında uygulanmakta olan “Change with Business-Social Entrepreneurship Development Program in Turkey” projesi kapsamında KUSIF işbirliği ile Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Türkiye’deki mevcut durumda sosyal girişimlerin finansman modelleri, kendini sürdürülebilir gelir getirici modellerden karma gelir modellerine ve yalnızca hayırseverliğe dayalı inisiyatifler tarafından verilen bağışlara kadar değişim göstermektedir. Türkiye’de sosyal girişimcilik ekosistemine aktarılan mevcut finansman kaynakları genellikle henüz fikir aşamasında olan sosyal girişimcilere yönelik olduğundan bu kaynakların iş planı ve sürdürülebilirlik gibi girişimciliğin yapı taşlarını besleyecek bir etkisi olmamaktadır. Finans sektörü ise yatırım kararı verirken sosyal girişimlere de sadece kâr ve düşük risk odağı ile yaklaşmakta, sosyal girişimlerin yarattığı toplumsal değeri ve toplumsal değişimleri dikkate almamaktadır. Bunun en önemli nedeni, Türkiye’deki finans kurumlarının sosyal girişimler için ortak bir yaklaşım, ortak değerlendirme kriterleri ve finans araçları geliştirmemiş olmasıdır. Change with Business projesi kapsamında bu finansman ihtiyacını gidermek ve Türkiye’de sürdürülebilir finansman kaynaklarının oluşturulmasını sağlamak amacıyla Sosyal Finansman Rehberi’nin oluşturulmasına karar verilmiştir.

Temel Terim ve Kavramlar

SOSYAL GİRİŞİM

Bu rehber sosyal finansmana odaklanmaktadır. Sosyal finansman ise sosyal girişimciye değil sosyal girişime yöneliktir. Bu nedenle rehber boyunca “sosyal girişimci” yerine “sosyal girişim” ifadesi ön planda tutulmuştur.

Literatürde, sosyal girişimin net ve tek bir tanımı bulunmamaktadır. Tanım ile ilgili tartışmalar gerek dünyada gerekse Türkiye’de devam etmektedir. Bu nedenle rehber kapsamında “sosyal girişim” tek ve net bir tanımdan ziyade bir kriterler bütünü olarak ele alınmaktadır. Bu doğrultuda sosyal girişim, kanuni yapısından bağımsız olarak:

- Sahiplerine, hissedarlarına ya da üyelerine kâr dağıtmayı değil, ölçülebilir olumlu sosyal etkiyi hedefleyen;
- Sosyal geri dönüşü olan bir hizmet ya da ürün üreten ve/veya,
- Ürün ya da hizmetlerini sosyal amacı odağında barındıracak şekilde üreten bir iş modelidir.
- Elde ettiği kârı her şeyden önce ana sosyal hedefine ulaşmak için kullanır. Kâr sahiplerine/hissedarlara/üyelere dağıtacak olsa dahi, bu onun ana hedefine ulaşmasını engelleyecek veya misyonunu etkileyecek şekilde kurgulanmaz.
- Girişimcilik ruhuna, hesap verebilir ve şeffaf bir yönetim modeline sahiptir. Daha da önemlisi çalışmalarından etkilenen tüm paydaşları (çalışanlar, müşteriler, yararlanıcılar) sürece dahil eder.

SOSYAL FİNANSMAN TANIMI VE KRİTERLERİ

Yeni bir terim olan “sosyal finansman” farklı şekillerde anlaşılmaktadır. Bazıları sosyal finansmanı sosyal, kültürel ya da çevresel her türlü etkinlik ya da inisiyative aktarılan finansal kaynak olarak düşünmekte; bazıları ise terimi sadece “hayır”, “bağış” gibi kavramlarla bağdaştırmaktadır. Ancak sosyal finansmanın tanımı bu iki anlayıştan çok daha farklıdır; sosyal finansman, yeni bir finansman modeli ve yaklaşımıdır.

Bu rehberde sosyal finansman da tıpkı sosyal girişim gibi kriterler üzerinden ele alınmaktadır. Sosyal finansman modellerinin temel özellikleri ise şöyledir:

- En azından anaparası ödenebilen bir finansman modelidir.
- Hesap verebilir bir sosyal, kültürel ve çevresel amaç peşinde koşar.
- Devletten özerk yapıdadır.
- Herhangi bir sosyal yatırımın önceliği, yatırım alanın sahip olduğu misyonla örtüşür.
- Yaratmayı hedeflediği sosyal etkiyi değerlendirirken, ölçerken ve raporlarken şeffaftır.
- Zaman içinde finansal değer veya kurumsal/ sosyal kapasite yaratmak üzere yapılandırılır.
- Kapsayıcıdır.

Ayrıca, geleneksel finansman modelleri ve filantropiyi sosyal finansman modellerinden ayıran noktalar olarak şu özelliklerden bahsedilebilir:

- Sosyal finansmanda olumlu sosyal etkiyi ortaya çıkarmak birincildir ama finansal geri dönüş de önem verilir.

Şekil - 5 Sosyal Finansman Ekosistemi 1

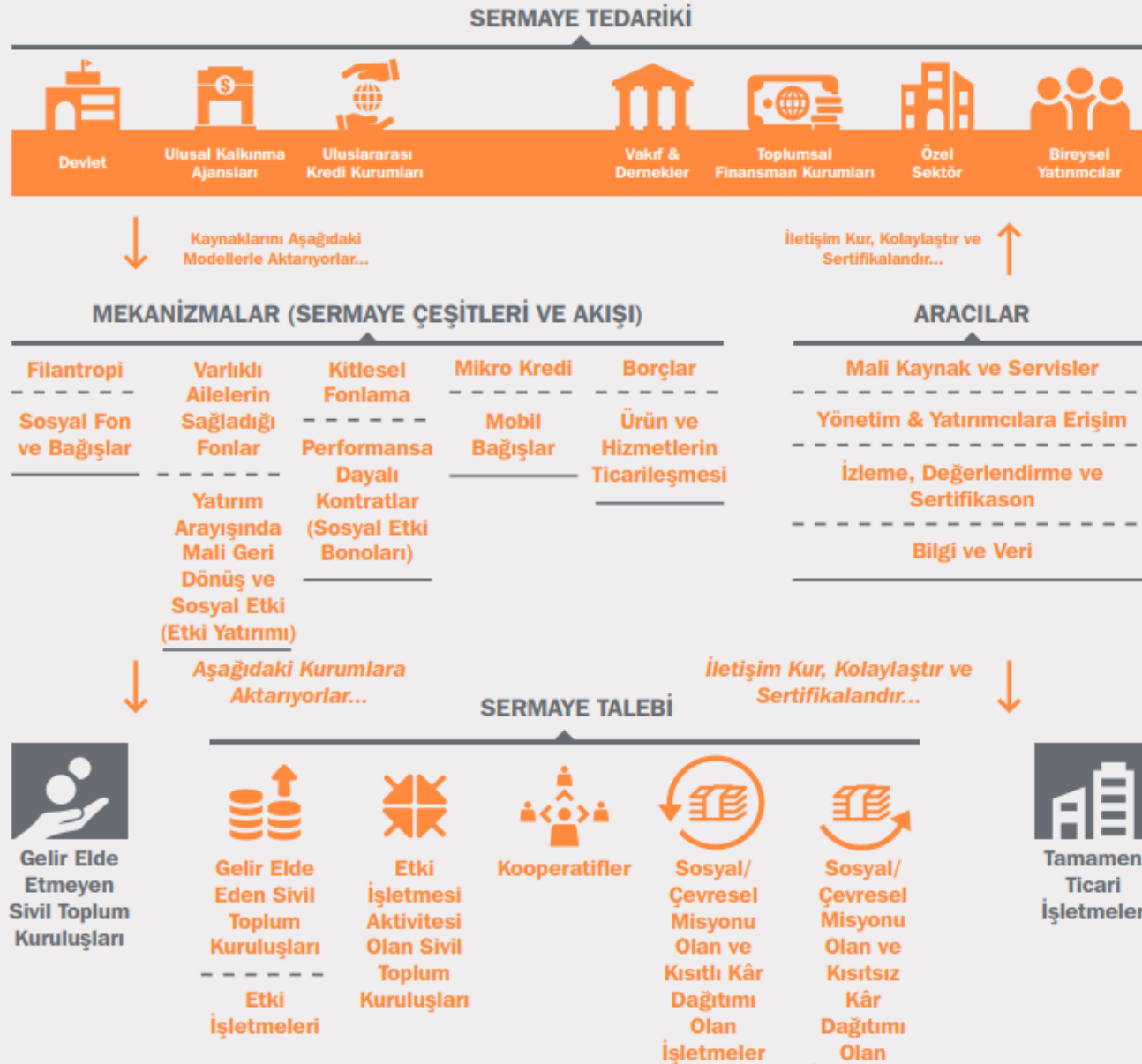
Yatırımcılar

Pazar Yapısı

Kaynak: A Recipe Book for Social Finance: A practical guide on designing and implementing initiatives to develop social finance instruments and markets

Şekil - 6 Sosyal Finansman Ekosistemi 2

Kaynak: Social Finance in Brazil Solutions to Social and Environmental Challenges: A new paradigm for managing the needs and resources of society.

TÜRKİYE GRAMEEN
MİKROFİNANS PROGRAMI

Dil Seçimi :

[ANA SAYFA](#)[HAKKIMIZDA](#)[HABERLER – DUYURULAR](#)[MİKROFİNANS](#)[İLETİŞİM](#)[Bağış Yap](#)

Mikrofinans Nedir?

Mikrofinans, bankacılık ve ilgili hizmetlere erişim zorluğu çeken girişimci ve küçük işletmeler için sağlanan finansal hizmettir. Üyelere finansal hizmetler sunabilmek için iki ana mekanizma vardır:

(1) Bireysel girişimciler ve küçük işletmeler için sağlanan ilişki tabanlı bankacılık modeli ve

(2) Mikrokrediler ve diğer hizmetler için grup olarak başvuruda bulunup bir araya gelen grup tabanlı modeldir.

TGMP, Grameen Bankası tarafından kullanılan grup tabanlı mikrokredi modelini benimsemiştir. Çünkü grup tabanlı mikrokredi modeli 5 mikrogirişimci arasında sorumluluk ve dayanışma ruhunu oluşturur. Mikrokredi geri ödemesini düzenli yapmayan mikrogirişimciler veya mikrogirişimcilerin taksitleri, grubun geri kalan mikrogirişimcileri tarafından yapılır.

TGMP, finansal hizmetlere erişimi olmayan kişilere bu hizmeti sunmak için mikrofinansı bir yol olarak görür. Bu hizmete ihtiyaç duyanlara fırsat tanımak ve onların hayallerini gerçeğe dönüştürmek için mikrofinans güçlendirici bir deneyimdir.

Mikrofinans modeli ile ilgili daha fazla bilgi edinmek istiyorsanız lütfen bizi takip edin. Bunun dışında Grameen Trust resmi internet sitesini de ziyaret edebilirsiniz.

TÜRKİYE GRAMEEN MİKROFİNANS PROGRAMI

Dil Seçimi :

ANA SAYFA

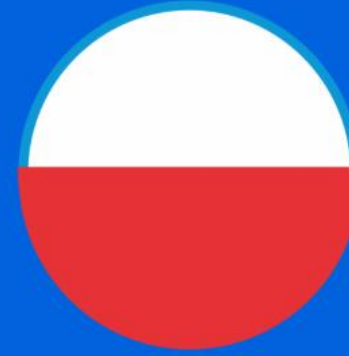
HAKKIMIZDA v

HABERLER – DUYURULAR

MİKROFİNANS v

İLETİŞİM

Bağış Yap

GRAMEEN TRUST

Hizmetlerimiz

Türkiye Grameen Mikrofinans Programı (TGMP) kar amacı gütmeyen iktisadi bir kuruluştur. Türkiye’de yoksulluğu azaltmak için geleneksel “bağış” ve “sadaka” yerine, TGMP “mikrokredi” hizmeti sunmaktadır. Mikrokredi sisteminin amacı, dar gelirli kadınların sürdürülebilir gelir getirici faaliyetlerde bulunmalarına ve onların aile bütçelerine katkıda bulunmalarına yardımcı olmaktır.

Mikrokredi, bankacılık sektörünün aksine nüfus cüzdanı dışında hiçbir belge veya teminat gerektirmeden mikrogirişimcilere sunulan bir hizmettir.

Başlangıç Kredisi

Mikrokredi sistemiyle ilk defa tanışan ve bir iş yapma fikri olan dar gelirli kadınların mikrokredi sistemine daha çabuk alışabilmesini sağlamak amacıyla; alt limiti 2.000 TL, üst limiti ise 10.000 TL olan kredi çeşididir. Başlangıç Kredisi; Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) dahil toplam %32 hizmet bedeliyle, 24 haftada tahsil edilmektedir.

Ana Krediler

1. **Faaliyet Kredisi:** Alt limiti 6.000 TL, üst limiti ise 12.000 TL olan kredi çeşididir. Faaliyet Kredisi; BSMV dahil toplam %40 hizmet bedeliyle, 32 haftada tahsil edilmektedir.
2. **Temel Kredi:** Alt limiti 5.000 TL, üst limiti ise 20.000 TL olan kredi çeşididir. Temel Kredi; BSMV dahil toplam %36 hizmet bedeliyle, 44 haftada tahsil edilmektedir.
3. **Gelişim Kredisi:** 5 yıl ve üzerinde düzenli bir şekilde kredi kullanan, gelir getirici faaliyetlerde bulunarak aile ve ülke ekonomisine katkı sağlayan mikrogirişimcilere verilen kredi çeşididir. Kredinin alt limiti 15.000 TL, üst limiti ise 20.000 TL olan kredi çeşididir. Gelişim Kredisi; BSMV dahil %40 hizmet bedeliyle, 32 haftada tahsil edilmektedir.

İşletme Kredileri

1. **Girişimci Kredisi:** Vergi mükellefi olan dar gelirli mikrogirişimcilere kullanmış oldukları mikrokredinin yanında verilen; alt limiti 5.000 TL, üst limiti ise 20.000 TL olan kredi çeşididir. Girişimci Kredisi; BSMV dahil %36 hizmet bedeliyle, 44 haftada tahsil edilmektedir.
2. **Büyüme/Hepitalist Kredisi:**Yoksulluk sınırı üzerine çıkmış ve ticari faaliyetlerini büyötmek isteyen mikrogirişimcilere verilen kredi çeşididir. Ana Kredi ve Girişimci

İşletme Kredileri

- Girişimci Kredisi:** Vergi mükellefi olan dar gelirli mikrogirişimcilere kullanmış oldukları mikrokredinin yanında verilen; alt limiti 5.000 TL, üst limiti ise 20.000 TL olan kredi çeşididir. Girişimci Kredisi; BSMV dahil %36 hizmet bedeliyle, 44 haftada tahsil edilmektedir.
- Büyüme/Hepitalist Kredisi:**Yoksulluk sınırı üzerine çıkmış ve ticari faaliyetlerini büyütme isteyen mikrogirişimcilere verilen kredi çeşididir. Ana Kredi ve Girişimci Kredisi limitleri toplamı 10.000 TL olan mikrogirişimcilere verilmektedir. Alt limiti 25.000 TL, üst limiti ise 40.000 TL'dir. Bu krediyi kullanmak isteyen mikrogirişimcilerin Ticaret Odası veya Esnaf Sanatkârlar Odasına kayıtlı olması gerekmektedir. Büyüme/Hepitalist Kredisi; BSMV dahil %44 hizmet bedeliyle 45 haftada tahsil edilmektedir.

Sosyal İşletmecilik Kredileri

Sosyal Kalkınma Kredisi: “İyilik İçin Sosyal İşletme” düşüncesiyle mikrogirişimcilerimizin aldıkları mikrokredilerin yanında, mikrogirişimcilerin ek gelir getirici ticari faaliyetlerde bulunmaları için sunulan bir mikrokredi çeşididir. Sosyal Kalkınma Kredisi başlığı altında; temizlik ürünlerinden kozmetiğe, elektrikli ev aletlerinden beyaz eşyaya kadar farklı birçok ürün çeşidi yer almaktadır.

Teknoloji Kredisi: Mikrokredi tarafından sağlanan kredi ile dar gelirli kadınların iletişim araçlarına daha kolay ulaşması ve teknolojiye uyum sağlamaları amacıyla verilen kredi çeşididir. Teknoloji Kredisi kullanarak akıllı birer cep telefonu sahibi olan dar gelirli kadınlar, kullanmış oldukları kredileri hizmet bedeliyle geri ödemektedir.

Sosyal Kalkınma Kredileri Hizmet Bedeli Oranları ve Geri Ödemeleri Haftaları

SKK-TK Ürünleri Hizmet Bedeli Oranları, Alt-Üst Limitleri ve Geri Ödeme Haftaları

Sosyal Kalkınma Kredileri Hizmet Bedeli Oranları ve Geri Ödemeleri Haftaları

SKK-TK Ürünleri Hizmet Bedeli Oranları, Alt-Üst Limitleri ve Geri Ödeme Haftaları		
Ürün Fiyatı	BSMV Dahil Hizmet Bedeli	Geri Ödeme Haftaları
1.500 TL ve Altı	10%	(16 Hafta)
1.501 TL – 3.000 TL	15%	(25 Hafta)
3.001 TL – 6.000 TL	20%	(40 Hafta)
6.001 TL ve üzeri	25%	(50 Hafta)

Diğer Hizmetler

Mini Sigorta: Kaza sonucu ölüm ve sürekli sakatlık durumlarında mikrogirişimcilerin yılda yalnızca 45 TL ödeyerek 20.000 TL teminat altına alındığı ferdi kaza sigortasıdır.

Mini Konut Sigortası: Yangın, sel ve fırtına nedeniyle ortaya çıkan zararlara karşı mikrogirişimciyi koruyan geniş kapsamlı sigorta çeşididir. Mikrogirişimciler yılda yalnızca 50 TL ödeyerek, ev sahiplerini 10.000 TL, kiracıları ise 10.000 TL'ye kadar teminat altına alır.

TÜRKİYE GRAMEEN MİKROFİNANS PROGRAMI

TGMP PERSONEL GİRİŞİ

MAIL

ANA SAYFA

HAKKIMIZDA

MİKROFİNANS

MEDYA KÖŞESİ

İLETİŞİM

Sunumlar

Hizmetlerimiz

Biz Kimiz?

Finansal Veriler

Denetim Raporları

Faaliyet Raporları

KVKK Aydınlatma Metni

Sunumlar

Kurucularımız

Yönetim Kurulumuz

Ekibimiz

Şubelerimiz

TGMP SUNUMU

2022_Türkiye Grameen Mikrofinans Programı_13 Nisan 2022

By TGMP TİSVA
April 13, 2022

Present

Aramak için buraya yazın

15°C Güneşli

09:49
15.04.2022

TÜRKİYE GRAMEEN MİKROFİNANS PROGRAMI

[TGMP PERSONEL GİRİŞİ](#) [MAIL](#)[ANA SAYFA](#)[HAKKIMIZDA](#)[MİKROFİNANS](#)[MEDYA KÖŞESİ](#)[İLETİŞİM](#)

Biz Kimiz ?

[Hizmetlerimiz](#)[Biz Kimiz?](#)[Finansal Veriler](#)[Denetim Raporları](#)[Faaliyet Raporları](#)[KVKK Aydınlatma Metni](#)[Sunumlar](#)[Kurucularımız](#)[Yönetim Kurulumuz](#)[Ekibimiz](#)[Şubelerimiz](#)

Biz Kimiz

Türkiye Grameen Mikrofinans Programı, Türkiye'nin ilk ve tek mikrofinans kuruluşudur.

Türkiye Grameen Mikrofinans Programı (TGMP), Türkiye İsrarı Önleme Vakfı (TİSVA) tarafından oluşturulmuş olup, Grameen Trust ile işbirliği yaparak faaliyetlerini sürdüren kar amacı gütmeyen bir mikrofinans kuruluşudur. TGMP, yoksulluk içinde yaşayan kadınlara finansal hizmetler sağlama konusunda öncülük etmektedir. Kurumumuz Türkiye genelinde 65 ilde 95 şubesiyle halen 40.000 üzerinde mikrogişimciye hizmet vermektedir.

Misyonumuz:

Türkiye'nin bütün dar gelirli ailelerine, kadınlar vasıtasıyla uygun finansal hizmetler sunarak ve onları kendi kendilerine gelir getirci bir faaliyet yapmalarına teşvik ederek, ekonomik ve sosyal durumlarını geliştirmelerini sağlamak ve finansal anlamda sürdürülebilir bir ortam kurmaktır.

Daha fazla bilgi için;

TÜRKİYE GRAMEEN MİKROFİNANS PROGRAMI

TGMP PERSONEL GİRİŞİ

ANA SAYFA

HAKKIMIZDA

MİKROFİNANS

MEDYA KÖŞESİ

İLETİŞİM

**Dar Gelirli Kadınların Kendi Kendilerine
Gelir Getirici Faaliyetlerde Bulunmalarına
Katkı Sağlamak İster misiniz?**

Türkiye Grameen Mikrofinans Programı
Fonzip Bağış Ekranına Ulaşmak İçin **Tıklayınız....**

fonzip

Aktif Bank 'Ekonomide Aktif Kadınlar' p..
05.03.2022

Girişimci kadınların başarı hikayel..
23.10.2021

Almanya Büyükelçiliği Ekonomik İş ..
13.07.2021

MİKROKREDİ NEDİR?

Mikrokredi, dar gelirli kadınların kendi kendilerine gelir getirici faaliyetlerde bulunmasına imkan sağlayan, teminat ve kefalet gerektirmeden verilen küçük bir sermayedir.

mikro girişimciden
BİZİM ELLERDEN

FİNANSAL VERİLER

TİSVA - İsrafa Son!

ANA SAYFA VAKFIMIZ İSRAF MİKROKREDİ GIDA BANKACILIĞI İLETİŞİM

29 EYLÜL ULUSLARARASI GIDA KAYBI VE İSRAFI FARKINDALIK GÜNÜ

26
MİLYON TON

TÜRKİYE'DE
HER YIL
İSRAF
EDİLEN
GIDA

Buna karşılık
Türkiye'de

İSRAF OLMASAYDI
NE AÇLIK KALIRDI
NE DE YOKSULLUK

1,3
MİLYAR TON

DÜNYA'DA
HER YIL
İSRAF
EDİLEN
GIDA

Buna karşılık
Dünya'da
840 MİLYON

İSRAF FARKINDALIK GÜNÜ

Mikro Finans kuruluşları, kredinin bir insanlık hakkı olduğu inancına dayanarak oluşturulmuş olup, hiçbir şeye sahip olmayan fakir insanlar kredi alırken en yüksek önceliğe sahiptir.

Mikrofinans metodolojisi, şahsın sahip oldukları varlıkların değerlendirilmesine dayanmayıp, şahsın geleceğe dönük çalışma azmi ve potansiyelinin değerlendirmesine dayanır.

Mikrofinans kuruluşları, en fakir olanlar da dahil olmak üzere bütün insanların sınırsız kabiliyetlerle donanmış olduklarına inanırlar.

Klasik bankalar, şahsın halen sahip oldukları varlıkları dikkate alır. Mikro finans kuruluşları ise, insanların sahip olduğu ve açığa çıkarılmamış potansiyellerini dikkate alır.

Klasik bankaların ana amacı, kârın azamileştirilmesidir. Ancak mikrofinans kuruluşlarının ana amacı; karlı ve mali açıdan sürdürülebilir bir duruma sahip olurken, özellikle fakirin fakiri kadınlara finansal hizmetler sunarak fakirliğin azaltılmasıdır. Mikrofinans kuruluşlarının bu amacı ekonomik ve sosyal vizyonun bir karışımıdır.

TİSVA - İsrafa Son!

ANA SAYFA VAKFIMIZ İSRAF MİKROKREDİ GIDA BANKACILIĞI İLETİŞİM

Bir mutluluk,
hoşgörü ve
merhamet
yaklaşımı:
Hepitalizm

#kitapsatılanheryerde

HEPİTALİZM ŞİMDİ KİTAPÇILARDA!

mo

TİSVA - İsrafa Son!

ANA SAYFA VAKFIMIZ İSRAF MİKROKREDİ GIDA BANKACILIĞI İLETİŞİM

Nobel Barış Ödülü sahibi **Profesör Muhammed Yunus** önderliğinde Yunus Center tarafından tüm COVID-19 aşılarının **“Küresel Ortak Kamu Yararı”** olarak ilan edilmesi için 28 Haziran 2020 tarihinde bir kampanya başlatılmıştır.

Söz konusu kampanya, önde gelen 154 küresel imza sahibi tarafından imzalanmıştır. Bunu takiben, COVID-19 aşılarının önümüzdeki Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantılarında **“Küresel Ortak Kamu Yararı”** olarak ilan edilmesi için Birleşmiş Milletler karar taslağı da hazırlanmıştır.

Profesör Muhammed Yunus, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplantılarında görüşülecek olan tüm COVID-19 aşılarının **“Küresel Ortak Kamu Yararı”** ilan edilmesi hususunda **Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan**’dan TİSVA Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Aziz Akgül aracılığıyla desteklerini arz etmiştir.

Kampanya bildirisine ve imzacıların listesine aşağıda yer alan karekod linkleri üzerinden ulaşabilirsiniz.

Kampanya Bildirisi

İmzacıların Listesi

KÜRESEL ORTAK KAMU YARARI

İSLAMÎ FİNANS FAALİYET KOLLARI

Kâr Amaçlı

- *İslamî Ticarî Bankacılık*
- *İslamî Sigorta-Takaful Operatörü Şirket*
- *Yatırım Fonları*
- *Finansal Piyasalar ve Finansal Araçlar*

Kâr Amacı Gütmeyen

- *İSLAMÎ SOSYAL FİNANS*
- *İslamî Sigorta-Takaful FONU*

İslamî Sosyal Finans

- *Kâr amacı gütmeyen hayır amaçlı işletmeler*
- *Vakıflar*
- *Mikro Finans*
- *Zekat*
- *Hayır işleri (Filantropi)*

GELİŞİM

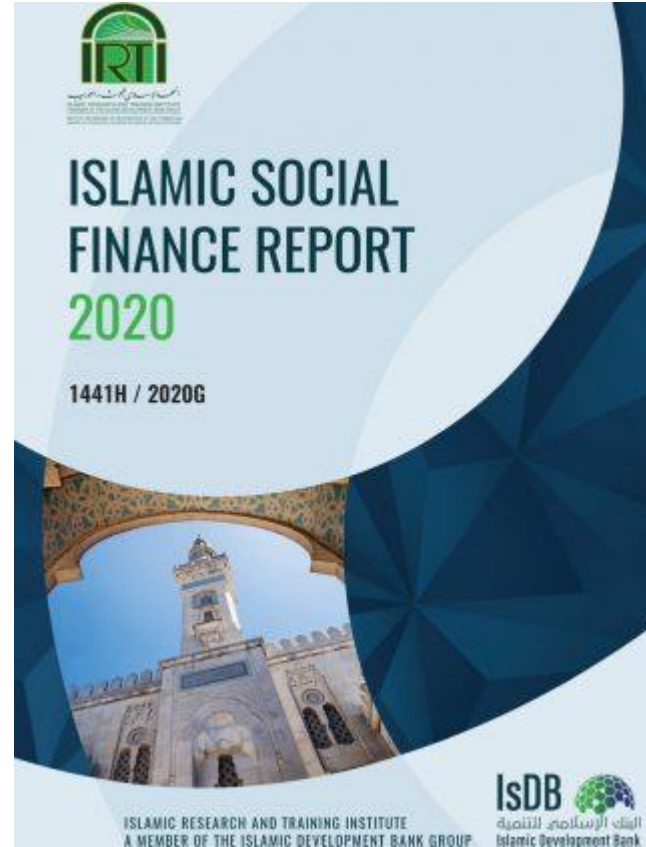
İslamî Finansal Hizmetler Sektörüyle ilgili literatürde hayır amaçlı, kâr amacı gütmeyen islamî sosyal finans konuları yakın zamana kadar çalışılmamış olmasına karşın son yıllarda ilgi çekmekte ve bu konuda yayınlar artmaktadır.

İSLAM KALKINMA BANKASI

ARAŞTIRMA VE EĞİTİM ENSTİTÜSÜ (IRTI) –İSLAMÎ SOSYAL FİNANS RAPORU

- 1. IRTI ilk raporunu (ISFR) Şubat 2014 de yayınladı*
- 2. İkinci ISFR Raporu Mart 2015*
- 3. Ekim 2017’de ISFR’nin üçüncüsü*

DÖRDÜNCÜ RAPOR

IRTI ilk raporunu (ISFR) Şubat 2014 de yayınladı

- *İslamî hayırseverlik ve kâr amacı gütmeyen sektörü «İSLAMÎ SOSYAL FİNANS» olarak tanımlayan bu başlığı ilk defa kullanan bir yayın*
- Bu Rapor, Güney ve Güney- Doğu Asya ülkelerinde ZEKAT, VAKIFLAR ve MİKROFİNANS kuruluşlarına odaklanıyor

İkinci ISFR Raporu Mart 2015

- İslamî Sosyal Finans Raporu'nun ikinci sayısı Mart 2015 de yayınlandı.contributed further to bridging the information gap relating to the sector.
- Sahra altı ülkelerden Sudan, Nijerya, Kenya, Tanzanya, Uganda, Mauritius and South Africa ülkelerinde ZEKAT, VAKIFLAR ve kâr amacı gütmeyen MİKROFİNANS kuruluşlarına odaklanıyor

Ekim 2017'de ISFR'nin üçüncüsü

Ekim 2017' de üçüncü sayısı yayınlandı.

Rusya Federasyonu, Kazakistan, Kırgızistan, Tajikistan, Bosnia and Hersek, ve Makedonya'da

- Zekat uygulamaları
- Vakıf uygulamaları
- Mikro finans uygulamaları

Dördüncü Raporun içeriği

Cezayir, Libya, Moritanya, Fas ve Tunus' da

- Zekat uygulamaları
- Vakıf uygulamaları
- Mikro finans uygulamaları

TÜRKİYE'DE İSLAMÎ SOSYAL FİNANS

*İKAM ve Sakarya Üniversitesi İSEFAM tarafından yeni bir araştırma
rapor serisi hayata geçirildi.*

"İslami Sosyal Finans"

OKU / İNDİR

İçerik

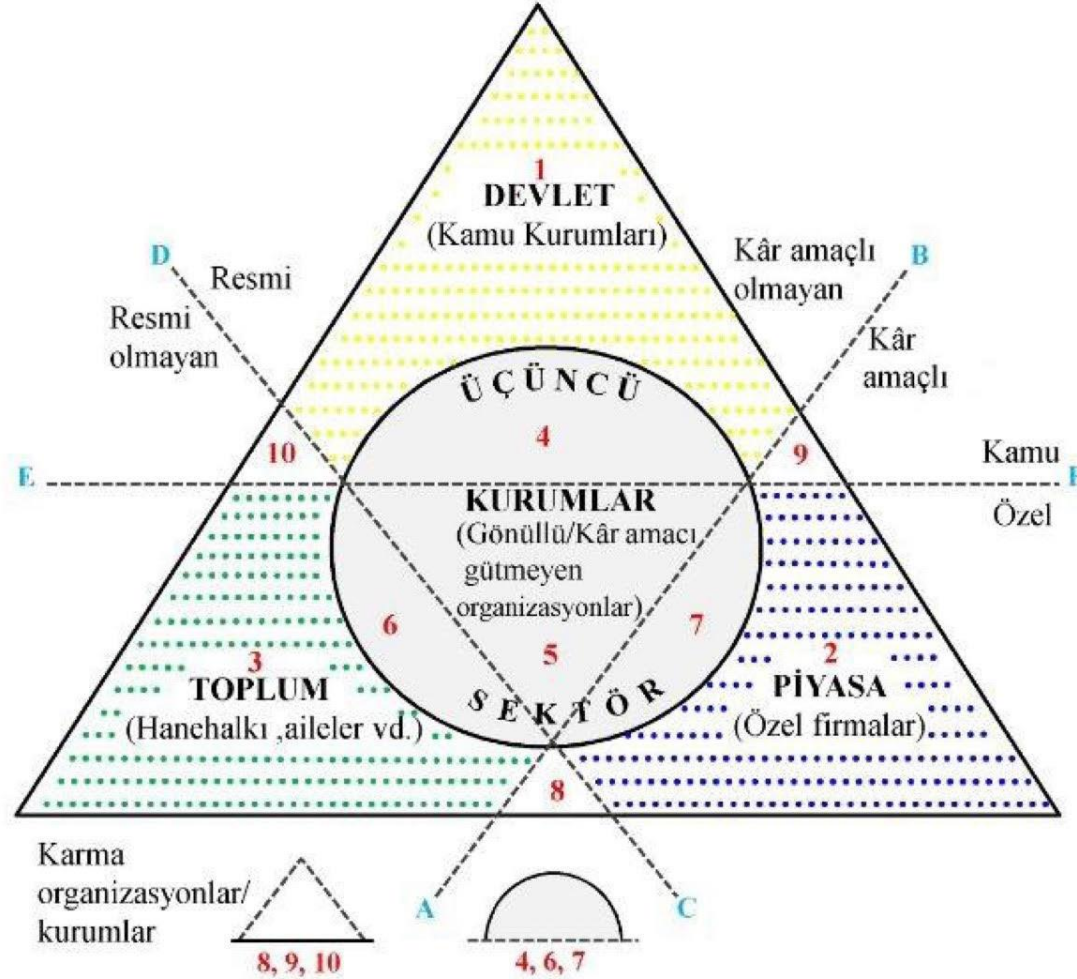
Detaylar

İslami Sosyal Finans (İSF) rapor serisinin ilk raporu olan bu çalışmada, İSF'nin teorik ve kavramsal çerçevesinin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda üçüncü sektöre dair geliştirilen teorik çerçeve kullanılarak; kamu, özel sektör ve üçüncü sektör içerisindeki İSF faaliyetleri belirlenerek dünyadan ve Türkiye'den seçilmiş İSF kurumları incelenmiştir. Bu kurumların insan, gezegen ve kârı bir arada değerlendiren yaklaşımları sosyal etki oluşturdıklarını göstermektedir. Bu doğrultuda, üç kutuplu yaklaşımıyla İSF ekosisteminin sürdürülebilir bir ekonomi ve toplumsal hayat inşasında aktif rol oynayabileceği düşünülmektedir.

Şekil 1: Üç Kutuplu Yaklaşım Çerçevesinde Üçüncü Sektör

Kaynak: Pestoff (1992) tarafından oluşturulan şekle yukarıdaki numaralar Arshad ve Haneef (2016) tarafından eklenmiştir ancak kesikli çizgileri tanımlayan harfler ve şeklin Türkçeleştirilmesi tarafımıza aittir.

İ [redacted] r. Dolayısıyla ticari veya ticari olmayan tüm faaliyetlerin İslami sosyal finansla hizmet edebileceği düşünülmektedir. Başlıca İslami sosyal finans sağlayıcıları şunlardır (Tahiri Jouti, 2019).

(1) Zekât Müessesesi: Müslümanların borç ve temel ihtiyaçlarından arta kalan malvarlığının, nisap miktarının üstünde olduğu durumlarda ödemekle yükümlü olduğu mali ibadet olan zekâtın (Okur, 2018, p. 193) özellikle fakirlik ve yoksulluk sorunlarını gidermeye yönelik büyük umut olduğu bilinmektedir. Bu doğrultuda özellikle İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerdeki zekât potansiyelinin yoksulluk, açlık, eğitim vb. sosyo-ekonomik sorunlara önemli bir çözüm sağlayabileceği çok sayıdaki çalışmada vurgulanmaktadır (Ayrıntılı bilgi için bakınız: Nasim Shah Sirazi Amin Md. Fouad, 2010; Shaikh, 2016; Shirazi, 2014).

(2) Vakıf Kurumları: Bir malın mülkiyetini belirli bir amacı gerçekleştirmek üzere ebediyen tahsis etmek anlamına gelen vakıf, İslam medeniyetinin önemli bir hayır kurumudur (Günay, 2012). Hayırseverlerin vakfiyeleri, İslam toplumlarının eğitim, sağlık, barınma, altyapı, dini vb. hizmetlerin büyük çoğunluğunu üstlenmektedir ve özellikle Osmanlı tarihinde kamunun yükünü hafifleten önemli bir sosyo-ekonomik aktör olmuştur. Gönüllülüğe dayalı olarak yaygınlaşan bu kurumlar İslam toplumlarının hayır geleneğine önemli katkılarda bulunmuştur.

(3) İslami Mikrofinans Kurumları: Yoksulluk ve bunun bir sonucu olan finansal dışlanmaya alternatif bir çözüm olarak İslami mikrofinans kurumları (İSFK) mikro kredi faaliyetleri yürütmektedir. Bu kurumlardan bir kısmı kâr amaçlı iken bir kısmı da kâr amacı gütmemektedir. İslami mikrofinans alıcıları, genellikle aşırı yoksul kişiler ve mikro krediye ihtiyaç duyan küçük işletme sahipleridir (Özdemir, 2019, p. 112). İSFK yoksulluk, gelir dağılımı adaletsizliği, finansal dışlanma, sosyal güvenliğe sahip olmama, eğitimsizlik vb. sorunlara yönelik önemli bir İslami sosyal finans sağlayıcısıdır.

(4) İslami Bankalar: İslami finansın önemli bir aktörü olan katılım bankaları, sosyal sorumluluk projeleri

11 of 25

(4) İslami Bankalar: İslami finansın önemli bir aktörü olan katılım bankaları, sosyal sorumluluk projeleri kapsamında çevreci ve kapsayıcı finansman sağlayabilmektedirler. Bu kurumlar İslami sosyal finans ekosistemi için destekleyici politikalar uygulayarak sosyal refaha katkıda bulunabilirler.

| 10 |

İKAM Araştırma Raporları/İslami Sosyal Finans No:15

(5) Kitle Fonlaması ve Finansal Teknolojiler: Son yıllarda finansal teknolojilerde olağanüstü gelişmeler yaşanmaktadır. İslami kitle fonlaması platformları da küçük, orta ve büyük ölçekteki iş girişimlerine ve insanların temel ihtiyaçlarının (barınma, iş, gıda vb.) karşılanması için yapılan kampanyalara karşılıklı veya karşılıksız fon sağlamaktadır. Murabaha (kârlı-taksitli satış) ve müşareke (sermaye-sermaye ortaklığı) sözleşmeleriyle varlık temelli finansman veya bağış ve ödül yollarıyla karşılıksız finansman sağlayan İslami kitle fonlaması platformları, finansmana erişimi kolaylaştırmaktadır (Saiti, Musito, & Yucel, 2018).

(6) İslami Sermaye Piyasası Ürünleri: Borç temelli sözleşmeler yerine, varlık ve şer'i temelli (yani Makâsıdüş-şer'îa gerçekleştirmeyi hedefleyen) ürünler İslami sosyal finans ekosisteminin finansman sağlayıcılarıdır. Yönelik ve kapsayıcı finansmanın yanı sıra, yoksulluk, enerjiye erişim ve çevre konularında finansmana

(6) İslami Sermaye Piyasası Ürünleri: Borç temelli sözleşmeler yerine, varlık ve şer'i temelli (yani Makâsıdüş-şer'îa gerçekleştirmeyi hedefleyen) ürünler İslami sosyal finans ekosisteminin finansman sağlayıcılarıdır. Yeşil sukuk enstrümanının, yoksulluk, enerjiye erişim ve çevre konularında finansmana erişime olanak tanıyarak, ulusal ve bölgesel kalkınmaya destek sağladığı bilinmektedir (Aassouli, Asutay, Mohieldin, & Nwokike, 2018).

(7) İslami Kooperatifler: Dünyanın birçok yerinde konut, tarım, ulaşım, finansman gibi hususlarda Müslümanların bir araya gelerek kooperatifler kurduğu ve bu kurumlar aracılığıyla İslam iktisadının ilkelelerine uygun finansal işbirlikleri yaptığı görülmektedir. Özellikle yerelde bu kurumların üyelerine birçok faydasının olduğu gözlemlenmiştir (Seed & Akbarzadeh, 2001).

(8) Banka Dışı Formel/Enformel Kurumlar:² Her toplum kültürüne, finansal alışkanlıklarına ve sosyo-ekonomik ihtiyaçlarına hitap eden finansal çözümler oluşturmaktadır. Finansal sistem, kredi geçmişi olmayan veya kredibilitesi düşük olan bireylere finansman sağlamada katı ve dışlayıcı kriterlere sahiptir (Atbani & Trullols, 2019, p. 123). Bunun neticesinde bireyler alternatif çözüm yolları geliştirerek formel veya enformel kurumlar oluşturmuşlardır. Bu alternatif çözümler bazen finansal yenilik olarak bazen de işbirliği ve dayanışma grupları olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'de tasarrufa dayalı faizsiz finans kurumları, para, altın vb. günler ve sandık gibi uygulamalar bunlardan bazılarıdır.

İslami sosyal finans faaliyeti yürüten kurumların iki farklı finansman şekli bulunmaktadır: Bağışa dayalı finansman ve ticari finansman. Bağış temelli enstrümanlar ticari olmayan zekât, sadaka ve karz-ı hasen gibi faaliyetler aracılığıyla finansman sağlamakta iken; ticari finansman mudarebe (emek-sermaye ortaklığı), müşareke, murabaha vb. şer'i uyumluluğu olan enstrümanlar ile ticari bir girişimi fonlamaktadır. Ancak burada belirtilmesi gereken husus, İslami sosyal finans faaliyetinin Makâsıdüş-şer'îa'yı hedeflemesiyle sosyal etki oluşturduğudur. Yani ticari bir aktivite sosyal de içinde barındırmakta. Böylece toplumun temel ihtiyaçlarının karşılanması, eğitim, sağlık, barınma, enerji, temiz

İslami Mikrofinans Programı: İİT üyesi ülkelerdeki formel finansa erişemeyen Müslüman çoğunluğun oranının yaklaşık %72 olduğu tahmin edilmektedir (Karim, Tarazi, & Reille, 2015). Bu program aracılığıyla küçük-orta ölçekli girişimlerin finansmana erişimi hedeflenmektedir.

Anneleri Koruma Programı: Özellikle aşırı yoksul İİT üyesi ülkelerdeki bulaşıcı hastalıklardan ötürü başta anne ve sonrasında çocuklar hastalanmaktadır. Bu program vasıtasıyla toplum sağlığının güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

Mesleki Eğitim Programı: İslami mikrofinans programlarının bazen tamamlayıcısı olarak bazen de münferit bir şekilde planlanan bu programlar, girişimcilerin temel bilgi ve becerilerini arttırmaya yöneliktir.

Topluluk Temelli Programlar: Genellikle yerel ve topluluk temelli iş girişimlerini yerinde örgütleme ve ihtiyaç duyulan finansmanın projeler yoluyla sağlanması amaçlanmaktadır.

Sağlık Programları: İİT üyesi aşırı yoksul ülkelerde sıtma, katarakt vb. hastalıkların yaygın olması yoksulluğun ve kalkınma sorunun aşılmasındaki en büyük engellerdendir. Bu program, üye ülkelerdeki salgın hastalıklarla ilgili projeleri finanse etmektedir.

Sürdürülebilir Köyler Programı: Özellikle yoksul Sahra-Altı Afrika ülkeleriyle Asya ülkelerinde uygulanan; belirlenen köylerin potansiyellerinin kullanılmasını ve sürdürülebilir yaşam standartlarına ulaşılması için çeşitli projeler oluşturulmasını hedeflemektedir.

Eğitim Programları: Temel okuryazarlık düzeyinin düşük olduğu ülkelerde çocuk ve yetişkinlerin eğitim alması için okul, derslik ve araç gereçlerin temin edilmesi için projeler hayata geçirilir.

Yenilenebilir Enerji Programı: Kırsal bölgelerdeki enerjiye erişimi olmayan insanların yenilenebilir

Yenilenebilir Enerji Programı: Kırsal bölgelerdeki enerjiye erişimi olmayan insanların yenilenebilir enerji kaynaklarıyla hayat standartlarının iyileştirilmesi sağlanmaktadır (ISFD, 2020a).

Vakıf, İİT üyesi ülkelerdeki başarılı programlarıyla Dünya Müslüman Hayırseverler Kongresi'nden (*World Congress of Muslim Philanthropists/WCMP*) 2011 yılında "Grant Maker" ödülünü almıştır (ISFD, 2011, p. 32).

Bununla birlikte vakıf, mali açıdan bağımsız olmasına rağmen özel bir teşebbüsün idaresi altında olması hasebiyle hibrit bir kurumdur ancak misyonu itibarıyla saf İslami sosyal finans kurumu olarak değerlendirilebilmektedir.

İKAM Araştırma Raporları/İslami Sosyal Finans No:15

Ethis

Merkezi Singapur'da olan Ethis, küresel çapta 65 ülkeden 25.000'in üzerindeki etik öncelikleri olan yatırımcılara Endonezya'daki sosyal konut projelerinin finanse edilmesi amacıyla 2015 yılında hizmete başlamıştır (Yuningsih & Muhammad, 2020) Jakarta (Endonezya), Kuala Lumpur (Malezya) ve Dubai'de (Birleşik Arap Emirlikleri/BAE) şube ve temsilcilikleri olan platform, hâlihazırda dört tür faaliyet yürütmektedir:

kısımda saf İslami sosyal finans kurumuna örneklik teşkil eden ve henüz oldukça yeni olan **Karz-ı Hasen Vakfı** ele alınacaktır.

Vakıf, aile kurumunun güçlendirilmesi amacıyla gençlerin erken yaşta evlenebilmesini sağlamak için gerekli finansman ihtiyacını karşılamayı hedeflemektedir. 18-33 yaş aralığında ve ilk evliliğini yapacak olan gençlere kârz-ı hasen (güzel borç) verilmektedir (KHV, 2021). Vakfın Genç Yuva Kooperatifi ile birlikte yürüttükleri finansman süreci Şekil 4'te yer almaktadır:

Şekil 4: Karz-ı Hasen Faaliyeti

İKAM Araştırma Raporları/İslami Sosyal Finans No:15

Şekil 5: İslami Mikrofinans Faaliyeti

Kaynak: (İKSAR, 2019, p. 6).

Karz-ı hasen'e dayalı gerçekleştirilen İslami mikrofinans yararlanıcıları, gelir getirici faaliyet yapacak olan girişimcilerdir. İKSAR bu hizmetiyle finansmana erişim zorluğu yaşadığından dolayı iş fikrini hayata geçiremeyen girişimcileri ekonomik olarak aktifleştirmeyi amaçlamaktadır. Yalnızca Sakarya'daki girişimcilere bu hizmeti sağlayan kurum yerelde beşeri sermayenin sosyal finansmanla buluşmasına olanak tanımaktadır. 2018 yılından bu güne değin 52 girişimciye 336.400 TL finansman sağlamıştır. İKSAR da Karz-ı Hasen Vakfı gibi bağışçılarından gelen katkılarla sürekli bir karz-ı hasen döngüsü oluşturmaktadır. 2019 Aralık itibarıyla karzların geri ödeme oranı %97'nin üzerindedir.

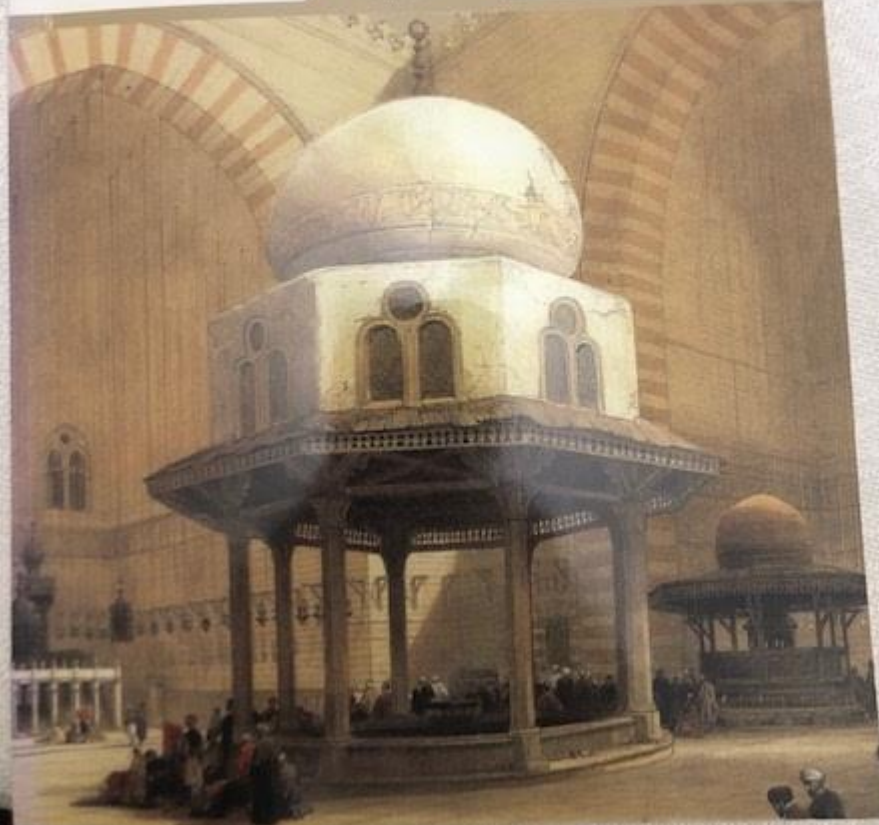
VAKIF

Sözlükte “durmak; durdurmak, alıkoymak” anlamındaki **vakıf (vakf)** kelimesi terim olarak “bir malın mâliki tarafından dinî, içtimaî ve hayrî bir gayeye ebediyen tahsisi” şeklinde özetlenebilecek hukukî bir işlemle kurulan ve İslâm medeniyetinin önemli unsurlarından birini teşkil eden hayır müessesesini ifade eder.

Ebû Hanîfe’ye göre vakıf işlemi bir tür âriyet niteliğindedir ve vakfedilen malın mülkiyeti hükmen vakıf yapanda kalmaktadır. İmâmeyn’e göre ise bunlar vakfedenin mülkiyetinden çıkıp Allah’ın (kamunun) mülkü haline gelmektedir.

İSLAM DÜNYASINDA VAKIFLAR

Prof. Dr. Murat Çizakça

BİRİNCİ BÖLÜM İKTİSADİ BOYUT VE KÖKENLER

I. Giriş

Hayır kurumları İslam dünyasında *vakıf* veya *habs* olarak bilinir. Daha ziyade Kuzey Afrika'da *habs*, İslam dünyasının geri kalanında ise küçük farklılıklarla *vakıf* terimi kullanılmaktadır. Vakıf kelimesi ve çoğulu evkaf, bir şeyin durmasına ve öylece kalmasına neden olmak anlamına gelen Arapça bir fiil kökü olan *vaqaf*adan gelmektedir. Kelimenin ikinci bir anlamı hayır kurumudur.

Vakıf, nasıl tanımlanırsa tanımlansın bir özel mülkün, *corpus*, daimi süreyle hayır amacıyla bağışlandığı ve bundan sağlanan gelirin de bu amaç için harcandığı bir kurum olarak İslam medeniyetinin en büyük başarılarından biridir. Atlantik Okyanusu'ndan Pasifik'e kadar uzanan uçsuz bucaksız İslam dünyasının tümünde, muhteşem mimari yapıların yanı sıra toplum için hayati önem taşıyan pek çok hizmet, yüzyıllar boyunca bu sistem sayesinde finanse edilmiş ve sürdürülmüştür. Pek çok vakfin beş asırdan, hatta bazı vakıfların bin yıldan daha uzun bir süre ayakta kaldığı ifade edilmektedir (Crecelius, 1995: 260).

Bu etkileyici başarılarla rağmen vakıfların tarihi çok fırtınalı geçmiştir. Yüzyıllar boyunca bu kurumların kaderi, idaresi altında olduğu devletlerin kaderi ile yakından bağlantılı olmuştur. Bu sebepten vakıflar çok sert iniş ve çıkışlar yaşamıştır. Kuruluş ve büyüme dönemini çoğunlukla gerileme ve ihmal dönemi takip etmiş, ta ki yeni bir devlet doğup da yenilenme ve yükseliş dönemi tekrar başlayana kadar.

Ancak vakıflar, inişli çıkışlı uzun tarihinin hiçbir döneminde, 19. ve 20. yüzyıllarda uğradığı ölçüde kasıtlı ve evrensel bir imhaya maruz kalmamış ve bunun suçlusu olarak da tabiatıyla Batı emperyalizmi gösterilmiştir. Ama belki de en büyük yıkım büyük devletler tarafından sömürgeleştirilmiş bir bölgede değil, İslam dünyasının sömürgeleştirilmemiş ender ülkelerinden biri olan Türkiye'de gerçekleşmiştir. Bu çelişki diğer konularla birlikte kitabın daha sonraki bölümlerinde ele alınacaktır.

II. İktisadi Boyut

Bu kitap vakıf sisteminin iktisadi tarihi ile alakalı olmakla birlikte, bu sistemin modern İslam toplumları bakımından önemini de kısaca ortaya

(Gozalo, 1998). Bu farkın, İslam dünyasındaki sıkı faiz yasağından kaynaklandığı muhakkaktır.

Bu denli ortak kökene sahip olmaları nedeniyle doğal olarak iki kurum da temel yapıları itibarıyla benzerdir. Sekiz yüzyıl kadar sonra, günümüzde, gündelik hayatta hâlâ izleri bulunan bu benzerlikten belli özel koşullarda Müslüman azınlıklar etkin bir şekilde yararlanmaktadırlar. Bu durum çoğunluğun Hristiyan olduğu ve vakıf yasasının bulunmadığı kültürlerde yaşayan Müslümanlar için geçerlidir. Müslümanların hayır kurumları kanunu (trust law) altında kendi vakıflarını kurdukları Güney Afrika'yı ele alalım. Güney Afrika'nın her yanında inşa edilmiş olan yüzlerce cami ve medrese, İslam vakıf yasasına en yakın olan Hayır Kurumları Kanunu'na göre yönetilmektedir. AMAL'ın (*Association of Accountants and Lawyers for Islamic Law*) (İslam Hukuku Muhasebecileri ve Avukatları Birliği) Güney Afrika Hayır Kurumları ile İslam vakıfları arasında tespit ettiği benzerlikler ve farklılıklar aşağıda verilmiştir.¹²

Vakıf	Hayır Kurumu (trust)
Genelde yardım amaçlı ve dinî gaye güden	Gaye din dışı olabilir
Kurucu kendi vakfının vasisi olabilir (sadece Hanefi fıkında)	Kurucu kendi hayır kurumunun vasisi olabilir
Nihai amaç insanlığa yararlı olmaktır	Her türlü yasal amaç olabilir
Mülk Allah'ındır	Mülk müteveliye (trustee) bırakılmıştır
Müteveli sadece yöneticidir	Müteveli (Trustee) daha geniş yetkilere sahiptir
Daimidir, hiçbir durumda ortadan kaldırılamaz	Daimî olması gerekmez. Vakıf idaresinin kararı doğrultusunda ortadan kaldırılabilir
Feshedilemez	Feshedilebilir
Vakfin kuruluş sermayesi (<i>corpus</i>) sabittir	Vakfin kuruluş sermayesi (<i>corpus</i>) sabittir
Kullanım hakkı insanlığın yararı içindir	Kullanım hakkı vakıfnamede belirtilen amaç içindir

¹² *Proceedings of the Seminar on Management and Development of Awqaf Properties*, (Vakıf Mülklerinin Yönetimi ve İmarı Semineri Bildirileri) 4-16 Ağustos 1984 (Jeddah: Islamic Research and Training Institute, 1987) (Cidde: İslami Araştırma ve Eğitim Enstitüsü), s.112.

II. Tarihte ve Günümüzde Para Vakıfları

1. Giriş

Para vakıfları ile ilgili yasal konuları sunduktan sonra, şimdi bu vakıfların tarihte tam olarak nasıl bir işlevi olduğunu anlamak üzere incelememize devam etmek durumundayız. Bu hususta elimizde bulunan en önemli kaynak Osmanlı arşivindeki “Para Vakfı Tahkikat Kayıtları”dır. Bu Osmanlı kaynaklarına başvurmamızın iki nedeni bulunmaktadır: Birincisi, daha önce de anlatıldığı gibi, para vakıflarının pek çok farklı ülkede, hem geçmişte hem de günümüzde var olmuş olmalarına karşın, bunların en geniş kullanım alanı Osmanlı ekonomisi olmuştur. İkinci neden ise, Osmanlıların son derece titiz bir biçimde kayıt tutmuş olmaları bizim için büyük bir şanstır. Bundan dolayı, sahip olduğumuz Osmanlı arşivi kaynakları hem sayıca zengindir hem de son derece ayrıntılıdır. Böylesine zengin bir kaynağa sahip olan tarihçiler, bu tür Osmanlı vakıflarının gerçekte nasıl bir işlev gördüğü konusunda ayrıntılı çalışmalar yapabilmışlerdir. Bir sonraki kısımda bu vakıflar hakkında yakın zamanda yapılan çalışmalar hakkında bir özet verilecektir (Çizakça, 1995). Böylelikle okuyucu, bu kurumun tarihte nasıl bir işlevi bulunduğu konusunda ayrıntılı bilgi edinebilecektir. Bu bölümün diğer kısmında İslam dünyasının geri kalanında mevcut olan para vakıfları hakkında da bilgi verilecektir.

2. Osmanlı Ekonomisinde Para Vakıfları

Bursa şer’i mahkeme kayıtları arasında bulduğumuz tipik bir on sekizinci yüzyıl Osmanlı Para Vakfı Tahkikat Kaydı şu bilgileri içerir:

- a. Vakfın adı ve hangi amaçla kurulduğu
- b. Bağışlanan mülkün bulunduğu mahallenin adı

Gayrimenkul Vakıfları

Vakıf konusu malın özel mülk, dinen yararlanılması mubah (mütekavvim) ve sonradan anlaşmazlığa yol açmayacak ölçüde belirli olması gerektiği konusunda fakihler ittifak etmiştir. **Mâlikîler dışındaki bütün fakihlere göre bunun ayrıca ayn olması da şarttır. Çünkü fakihlerin büyük çoğunluğuna göre vakıf ancak sürekli ve ebedî bir statüde kurulabildiği için vakfedilecek malların buna uygun bulunması gerekir. Mâlikîler ise menfaatlerin ve bazı hakların da bağımsız şekilde vakfedilebileceği görüşündedir. Hanefîler ayrıca mevkûfun akar / gayri menkul olmasını gerekli görmüşlerse de zaman içinde ihtiyaçlara göre bu kaideye bazı istisnalar getirilmiş, bu çerçevede akarların mütemmim cüzü kabul edilen menkullerle akarların işleyiş ve devamına hizmet edebilecek malların akara tâbi olarak vakfı geçerli sayılmıştır. Arsa ile birlikte binanın, arazi ile birlikte bazı hayvanların ve tarım aletlerinin, gayri menkule bağlı yol, geçit, su içme ve su alma gibi irtifak haklarının vakfı bunun örnekleri arasındadır.**

Para Vakıfları

Menkul mallar içinde yer alan NAKİT PARA VAKFININ özellikle Osmanlı vakıf hukuku ve tarihinde ayrı bir önemi vardır.

Mâlikîler'deki mutemet görüşle Şâfiî ve Hanbelî fakihlerinden bir kısmına göre câiz ve geçerli sayılan **nakit para vakfı klasik dönem Hanefî doktrininde hakkında nas ve teamül bulunmadığı gerekçesiyle câiz görülmemiştir.**

Sadece bazı Hanefî eserlerinde İmam Züfer'in nakit para vakfına kayıtsız şartsız cevaz verdiği nakledilmekte, ayrıca örf ve teamülde yer alması halinde bunun câiz kabul edileceği mezhepte zayıf bir görüş olarak belirtilmektedir. **Bununla birlikte Osmanlı toplumunda XV. yüzyıldan itibaren yaygınlık kazanmaya başlayan para vakfı uygulaması ilk dönemlerde ulemâ arasında ciddi bir görüş ayrılığına yol açmazken daha sonraları, özellikle XVI. yüzyılın ilk yarısında karşıt görüşlü Osmanlı ulemâsı ve şeyhülislâmlar arasında hararetli tartışmaların yapılmasına sebebiyet vermiş, konu hakkında birçok risâle kaleme alınmıştır.**

KAYNAKLAR

- Özcan Tahsin, *Para Vakıfları*

Kaynaklar

- Çizakça Murat, *İslam Dünyasında Vakıflar*, KTO Karatay Üniversitesi yayınları, Konya 2017
- Çizakça Murat, *Osmanlı Dönemi Vakıflarının Tarihsel ve Ekonomik Boyutları*, Bahçeşehir Üniversitesi Yayını
- Yunus, Muhammed, *Banker to the Poor*, 2007, USA
- www.tgmp.net, Türkiye Grameen Mikrofinans Programı
- *Türkiye İsrafi Önleme Vakfı (TİSVA)*

Hayırseverlik= Filantropi=Philanthropy

Tarihsel bir bakış açısından, filantropinin zengin ve fakir arasındaki gelir farkını azaltmanın bir biçimi olarak toplumun gelişmesinde önemli bir rol oynadığı söylenebilir.

*Bu anlamda **filantropi** genel anlamda yoksulluğu ortadan kaldırmayı, zenginden fakire gönüllü servet transferini ve dikey sosyal/ekonomik hareketliliği arttırmayı hedefleyen politikalar ve kâr-etmeyen kurumlar olarak anlaşılabılır.*

*İslam dünyasında, ve
daha özel olarak Osmanlı topraklarında,
bu amaçlara hizmet eden en önemli kurum ise vakıflardı.
Çünkü, beşeri sermayenin en önemli unsurları olan sağlık ve eğitime
yönelik harcamaların
büyük bir kısmı vakıflartarafından sağlanmaktaydı. Gerçekten de, İslam
tarihi boyunca
vakıflar, okullar,üniversiteler, hastaneler ve aşevlerinin
yanısıra,
ekonomik kalkınmaya katkıda bulunan sayısız başka hizmetleri
deörgütlemiş ve finanse etmişlerdir.*

A. Nakit Vakıfları = Para Vakıfları

Bu kategoriler arasında herhalde en önemlisi para vakıflarıdır.

Para vakıflarının kurulması ve yaygınlaşması,

Osmanlı İmparatorluğu'nda tam olarak sorunsuz olmamıştır.

*Bu vakıflara karşı bir kaç sebepten dolayı güçlü bir
muhalefet oluşmuştur.*

Tartışmanın bir yüzyıldan fazla sürdüğünü ve en sonunda

*Şeyhülislam Ebussuud Efendi tarafından verilen bir fetva ile izin verilen ve farklı Osmanlı
sultanları tarafından onaylanan para vakıflarının,*

muhalefete rağmen yaygınlaştığını söylemekle yetinelim.

(Barkan-Ayverdi, 1970).

*Para vakıflarının
Osmanlı İmparatorluğunda hayatta kalması
İslam dünyasının diğer yerlerinde de benimsenip yaygınlaşmalarına yol açtı.*

*Hindistan Müslümanlarının önderliğinde,
bugün önce Hindistan ve Pakistan, ayrıca
İran, Mısır ve Lübnan gibi pek çok başka
İslam ülkesinde de yasal olarak kabul edildiler.*

*Uzak Doğu'daki Malezya'da bile, nakit
fonlar ve banka hesaplarıyla vakıf kurmak
mümkündür. (Çizakça, 2000)*

Bir para vakfının işleyişı şöyledir:

maddi açıdan iyi durumda bir kişı belli bir amaç için bir miktar nakit parasını vakfettiğı zaman, bunu yerel kadiya kaydettirmesi gerekir Böylece vakıf kurulmuş olur.

Vakfedilen nakit daha sonra ipotek olarak evlerini gösteren kimi kişilere kredi olarak borç verilir.

ZEKAT

BİR SOSYAL GÜVENLİK ARACI

VE

ZEKAT MUHASEBESİ

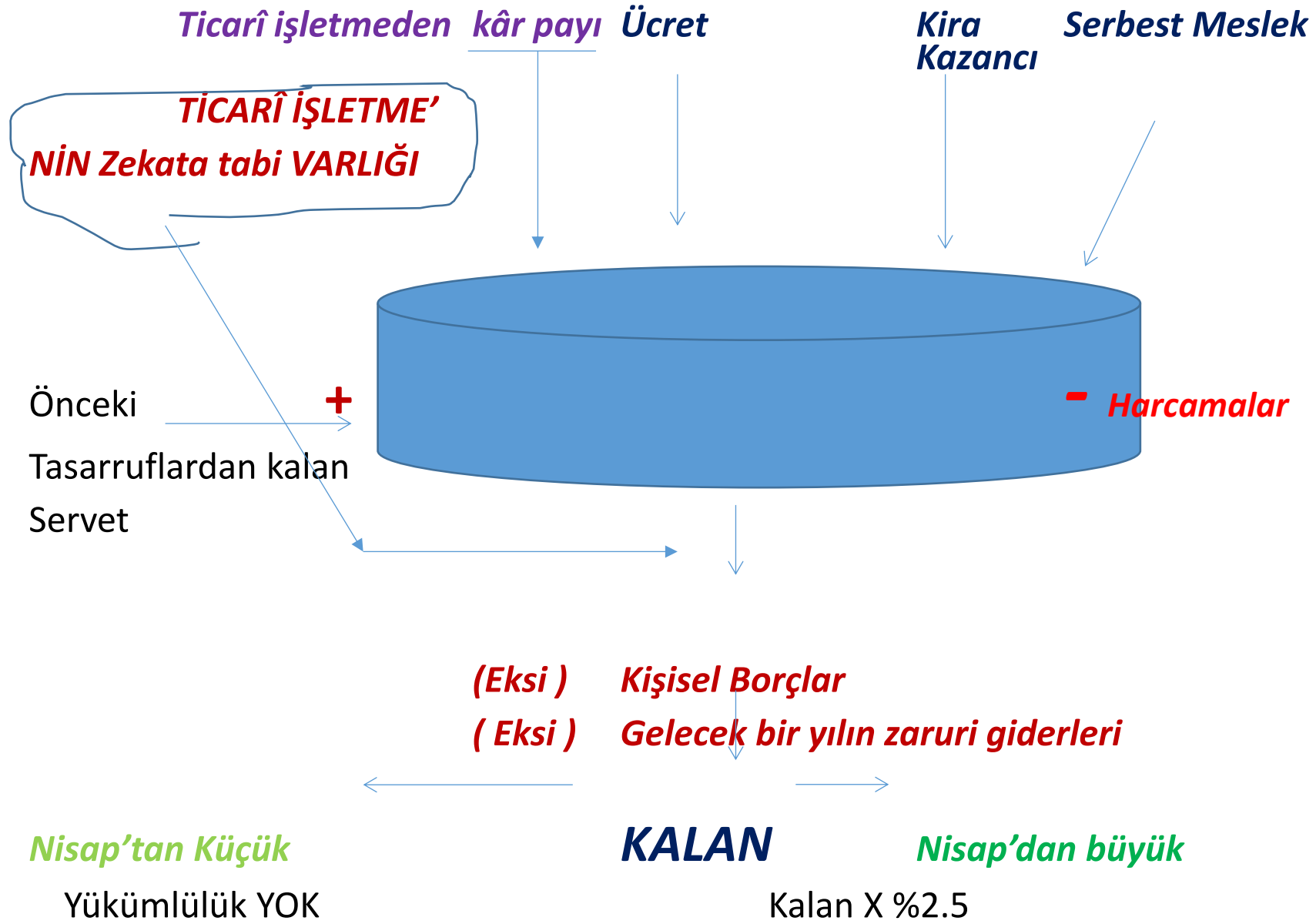
ZEKAT

İslam dinine mensup kişilerin GELİRLERİNDEN artırdıkları

- *Tasarrufları (Birikimleri) ve*
- ***Ticarî Malları** üzerinden*
- *Kur'an da sayılan yerlere(*) **verilmesi gereken Yükümlülük***

- (*)
1. ***Yoksullar***
 2. ***Düşkünler***
 3. ***Zekatı Toplamada Görevli olanlar***
 4. ***Kalpleri Kazanılacak Olanlar***
 5. ***Azat edilecek köleler***
 6. ***Borçlular***
 7. ***Allah yolunda çalışanlar***
 8. ***Yolda kalmışlar***

Tevbe Suresi 60. ayet

Zekat ve muhasebe arasındaki ilişki

Muhasebe

bir işletme hakkında bilgi ihtiyacı olan karar vericiler için, bu bilgileri derleyen ve raporlayan

bir bilgi sistemidir.

Zekat ve muhasebe arasındaki ilişki

işletme sahiplerinin ticarî varlıkları üzerinden doğan zekat yükümlülüklerinin hesaplanması ihtiyacından doğar.

«işletme ve sahip-sahipler» açısından

- İşletmeler mal ve hizmet üreten iktisadî birimlerdir.
 - **Tek sahipli işletmeler** olabildiği gibi **ortaklıklar** ve **sermaye şirketleri** şeklinde örgütlenen işletmeler de bulunmaktadır.
- Ortaklıklarda ortakların işletme üzerindeki hakları sermayeye katılım oranları kadardır.
- Sermaye şirketlerinde ise sermaye paylara bölünmüştür. Her pay “*pay senedi*” ile temsil edilir.
- Muhasebe bilgi sisteminin alt sistemi olan finansal muhasebe bilgi sistemi derlediği bilgileri finansal tablo veya malî tablo adı verilen iletişim araçları ile ilgililere raporlar

Bilanço veya Malî (=Finansal) Durum Tablosu

İşletmenin sahip olduğu
varlıkları ve **yükümlülükleri**
hakkındaki bilgileri

faaliyet gösterilen ülkenin para birimi cinsinden raporlar

Bu bilgiler varlıkların **değerini** ifade eder.

Ancak «değer kavramı»

değerin biçildiği **zamana** ve o varlığa **hangi açıdan bakıldığına göre**
farklıklar arzeder.

Tarihsel Maliyet

Varlığın edinildiği tarihte
o varlığı elde etmek için katlanılan fedakârlıklar ve üstlenilen
borçların
para cinsinden ifadesi o varlığın
“tarihsel maliyetidir”

*Enflasyon nedeniyle para değer kaybediyorsa elde bulunan varlıklar
fiyatlar genel seviyesindeki değişmeye göre düzeltilir.*

**her bir varlığın alınıp satıldığı bir Pazar ve
burada oluşan “piyasa değeri” vardır.**

Piyasa değeri de piyasaya hangi amaçla
girdiğinize göre değişir..

Satınalma tarihinden sonra yapılan bu değerlemelere toplu olarak “carî maliyet” denilir

Alıcı olarak giriyorsanız

- elinizdeki varlığın **“yerine koyma maliyeti”**

Satıcı olarak giriyorsanız

- varlığınızın **“net gerçekleşebilir”** değeri

*VARLIĞIN DEĞERİ VE
ÜZERİNDEN ELDE EDİLEN GELİR (Kâr/Zarar) İLİŞKİSİ*

Piyasa Değeri > Maliyet Değeri

KÂR

- **VARLIK ELİMİZDE DURUYOR**
Gerçekleşmemiş Kâr

- **VARLIK SATILMIŞ**
Gerçekleşmiş Kâr

Piyasa Değeri < Maliyet Değeri

ZARAR

- **VARLIK ELİMİZDE DURUYOR**
Gerçekleşmemiş Zarar

- **VARLIK SATILMIŞ**
Gerçekleşmiş Zarar

GELİR TABLOSU

*Bir iktisadi kişiliğin (Firma, Şirket, Kamu Kurumu)
Bellirli bir zaman aralığında
Sağladığı brüt gelirler (Hasılat) ile
Bu hasılatı elde etmek için tükettiği faydaların (Gider)
Türlerine göre açıklandığı ve sonunda dönem Sonucunun (Kâr/Zarar)
gösterildiği
bir FİNANSAL TABLODUR*

İktisadi Kişiliğin Performansını ölçer

Finansal Tablolar üzerinde Zekat Yükümlülüğü

Bilanço

Dönen Varlıklar :

Nakit ve Nakit benzerleri

Ticarî Mallar

Hammadde

Yarı mamul

Mamul

Alacaklar

Kısa Süreli Borçlar

Düzeltilmelerden sonra Zekat

Yükümlülüğü bulunur. Pay

sayısına bölünür.

Eksi

Gelir Tablosu

Satış Hasılatı

(-) Giderler

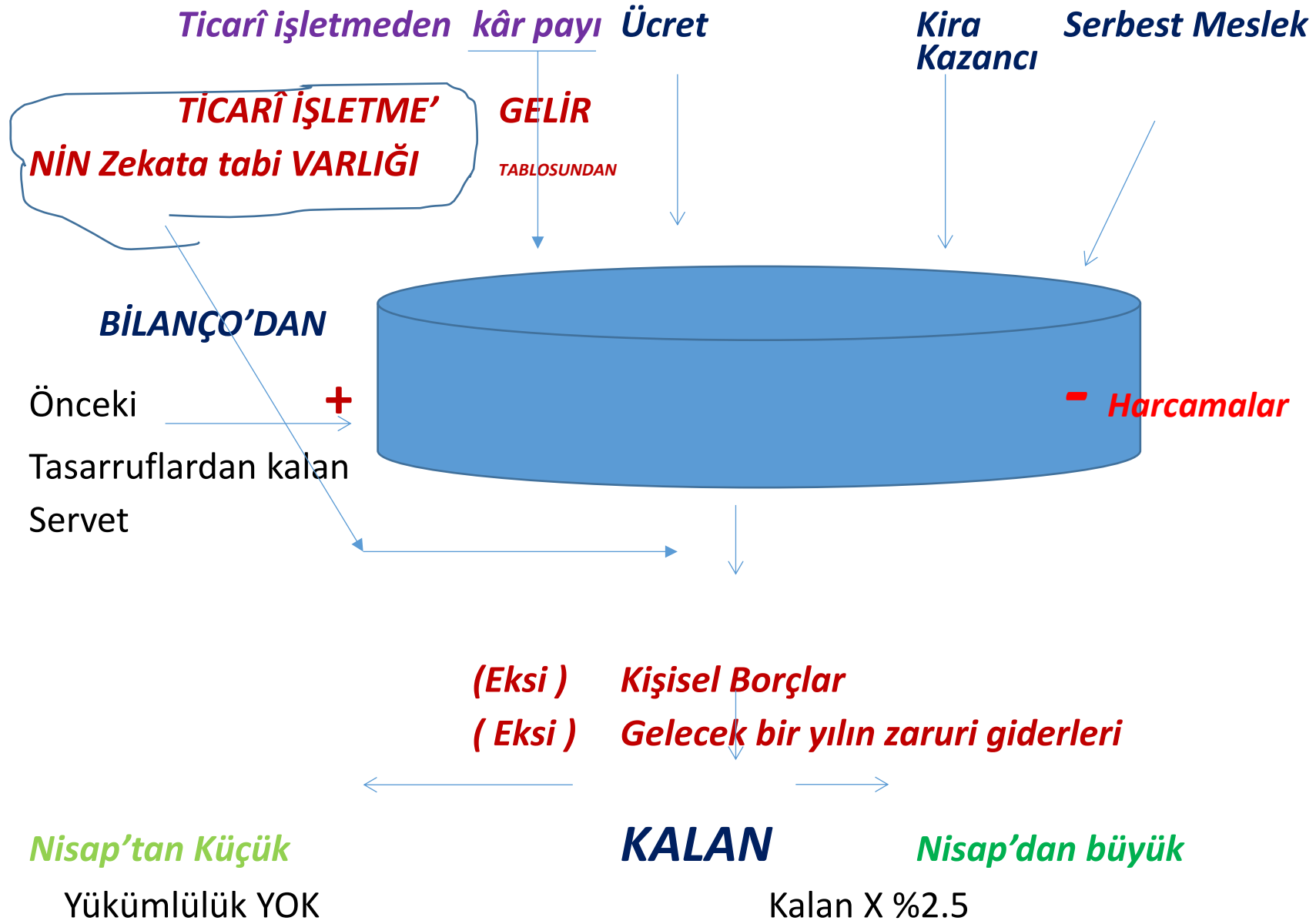
DÖNEM KÂRI

**Dönem kârından payını alan
sahip/ortaklar;**

Tasarruf ederlerse ve

Birikimleri Nisabı aşarsa

**Üzerinden bir yıl geçtikten
sonra zekat yükümlülüğü
doğar.**

bilanço veya malî durum tablosu

VARLIKLAR

1. *Dönen Varlıklar*

- *Nakit ve Nakit Benzerleri*
- *Ticarî Mal*
- *Hammadde*
- *Yarı Mamul*
- *Mamul*
- *Alacaklar*

2. *Duran Varlıklar*

Amaç: Kullanmak

KAYNAKLAR

1. Borçlar

1.1. *Kısa Süreli Borçlar*

1.2. *Uzun Süreli Borçlar*

2. *Özkaynaklar*

Sermaye

Yedek Akçe

Dağıtılmamış Kârlar

Dönem Kârı

VARLIKLAR	BORÇLAR+ÖZKAYNAKLAR
DÖNEN VARLIKLAR.....400	KISA SÜRELİ
	BORÇLAR.....300
İŞLETME SERMAYESİ.....100	UZUN SÜRELİ
	BORÇLAR.....250
DURAN VARLIKLAR.....600	ÖZKAYNAKLAR450
TOPLAM 1000	TOPLAM 1000

Zekata tabi ticari zekata tabi ticarî varlıkların bilanço üzerinden tespit edilmesi

Net çalışma sermayesi yaklaşımı

Net çalışma sermayesi

(veya net işletme sermayesi)

işletmenin dönen varlıklarından

kısa süreli (bir yıldan az)
borçlarının düşülmesiyle
bulunur.

*Adında sermaye sözcüğü
bulunsa da aslında net bir
varlık tutarını ifade eder.*

Net özkaynak yaklaşımı

Dönen varlıklara (ticarî varlıklar
) yatırılan özkaynak tutarını
bularak tespit edilmektedir.

Zekat Muhasebesi konusunda yayınlanmış standartlar

- 1. İslamî Finansal Kuruluşlar Muhasebe ve Denetim Standartları Örgütü (AAOIFI)
‘nün standartları**
- 2. Malezya Muhasebe Standartları Kurulu’nun Teknik Duyuruları**

Zekata tabi ticarî varlıkların

Bilanço üzerinden tespit edilmesi

	DÖNEN VARLIKLAR.....400	KISA SÜRELİ BORÇLAR.....300
<i>İŞLETME SERMAYESİ.....100</i>		
		İşletme Sermayesi 100
	DURAN VARLIKLAR.....600	UZUN SÜRELİ Borçlar.....250 ÖZKAYNAKLAR450

	DÖNEN VARLIK.....400	KISA SÜRELİ BORÇ.....300	
<i>İşletme Sermayesi 100</i>			
		UZUN VADELİ BORÇ 250	İŞS
	DURAN VARLIK.....600	ÖZ KAYNAKLAR.....450	

Karşılaştırma

İŞLETME SERMAYESİ MODELİ

Dönen Varlıklar.....400

(-) Kısa Süreli Borçlar(300)

Net İşletme Sermayesi.....100

ÖZKAYNAK(büyüme) MODELİ

Özkaynaklar.....450

(+) Uzun Süreli Borçlar....250

(-) Duran Varlıklar.....(600)

100

Zekata tabi ticari varlıkların değerlerinin belirlenmesi

*Zekata tabi ticari varlıkların değerlerinin
Türk Vergi Usul Yasası'na ve Türk Finansal Raporlama Standartları'na göre
belirlenmesi*

Zekata tabi ticarî varlıklar arasında bulunan

mal stokları (Ticarî Mal)

bilançoda maliyet değeriyle veya

maliyet ile piyasa değerinden hangisi düşükse

o değerle değerlenmiş olarak açıklanırlar.

*İslam Hukuku'na göre ise
«Zekata tabi ticarî malların» değerlemesi konusunda
cari değerin kullanılması savunulmaktadır.*

Fıkıh uzmanlarının büyük çoğunluğu,
fiziksel varlıkların değerlemesinde
zekatın doğduğu zamanda geçerli olan
piyasa değerinin kullanılması
konusunda mutabıktırlar .

***Bu durumda bilançoda açıklanan bilgilerin düzeltilmesi
gerekecektir.***

*«Zekata tabi ticarî malların» değerlemesi konusunda
cari değerin kullanılması sonucu*

*Zekat «Gelir» üzerinden değil «VARLIĞIN DEĞERİ» üzerinden
hesaplandığı, ve*

*Zekata tabi ticarî mallar İşletmenin elinde bulunduğu için
GERÇEKLEMEMİŞ GELİR de Zekat Matrahına dahil olmaktadır*

Maliyet 100 TL Carî Değer 150 TL

*Zekat Matrahı olan 150 TL ye 50 TL gerçekleşmemiş gelir (Kâr) da
dahildir*

İslamî Finansal Kuruluşlar için Muhasebe ve Denetim Standartları

Teşkilatı (AAOIFI)

35 numaralı islam hukuku standardı

Dönen varlıklar arasında bulunan emtia (ticaret malı)

Bu varlıkların bulundukları şekliyle veya
işlendikten sonra satılacak olmasının
farketmeyeceğini ifade etmektedir (5/2/1)

Bu durumda:

Devam eden işler,

Yarı mamuler ve

Hammaddeler de zekata tabi mallar kapsamında sayılmaktadır.

Ticaret mallarının piyasa satış değeri (selling market price) ile değerlendirileceği
vurgulanarak, **piyasa veya maliyet değerinden düşük olanla değerlemeye izin vermemektedir** (5/2/2).

Ancak piyasa değerinin tespit edilmesinin son derece güç olması halinde maliyet değerinin kullanılabileceği ifade edilmektedir.

Zekatın tahakkuk ettirildiği tarihle ödendiği tarih arasında bir fiyat değişikliği olması halinde, tahakkuk tarihindeki fiyatın esas alınacağı söylenmektedir (5/2/2).

Zekat vergi ilişkisi

TEORİK OLARAK

Ödenen Zekatın Gelir Vergisi Matrahı belirlenmeden ÖNCE

Veya

Ödenecek Vergi belirlendikten sonra düşülmesi

Mümkündür.

Ancak genellikle

Ödenen Zekatın Gelir Vergisi Matrahı belirlenmeden ÖNCE

indirilmesi şeklinde uygulanır

Vergiler ***kazanç, tüketim*** ve ***varlıklar***
üzerinden alınabilir

- *Tek kişinin sahip olduğu işletmelerde ve ortaklıklarda, işletmeler elde ettikleri kâr üzerinden vergi ödemezler ancak sahip veya ortaklar kârdan kendilerine düşen pay üzerinden gelir vergisi öderler.*
- *Sermaye şirketleri (Limited ve Anonim Şirket) ise kazançları üzerinden kurumlar vergisi öderler. Vergi sonrası kazançtan elde edilen paylar ise belirli düzenlemeler çerçevesinde pay sahibinin gelir vergisine tabi tabi kazançları arasında yerini alır.*
- *İşletmeler bir tür tüketim vergisi olan katma değer vergisinin de yükümlüsüdürler ancak bu vergi yükü büyük ölçüde geri alınır, katma değer vergisinin finansman yükü ise işletmenin üzerindedir.*

İşletmeye sahip olan Müslüman kişiler,
işletmenin *belirli varlıklarından belirli borçları düşüldükten*
sonra kalan tutar üzerinden zekat ödemek zorundadırlar.

Kabaca :

belirli varlıklar : DÖNEN VARLIKLAR

belirli borçlar : KISA SÜRELİ BORÇLAR

Finansal raporlama açısından

- Gelir veya Kurumlar vergisi

işletmenin gelir tablosunda açıklanan bilgilere dayandığı halde zekat işletmenin bilançosu yani «Finansal durum tablosunda» açıklanan bilgilere dayanır.

İşletme *artı çalışma sermayesine sahip* olduğu sürece

O dönemde faaliyet sonucu

kâr ya da zarar açıklamış olmasına bakılmaksızın,

sahip veya sahipler zekat ödemek durumundadır

İşletmeler için

- vergisel kazancın belirlenmesinde uygulanan yasa ve kurallar ile
- finansal raporlama için ticarî kazancı belirlemede uyguladıkları standartlar birbirinden farklıdır.
- Zekat amacıyla finansal raporlama amacıyla yayımlanan bilanço üzerinde bazı düzeltmeler yapılarak zekata tabi varlıkları ve değerlerini tespit etmek daha uygun olacaktır

Bazı ülkelerin vergi yasalarında

Kişilere ödedikleri zekatları vergi beyannamelerinde açıklayarak

- **ya matrahtan ya da**
- **ödenecek vergi tutarından düşme imkanı sağlanmıştır.**

Ticaret malına zekatın işletme

açısından analizi

İşletme kendi kişiliği ile zekat mükellefi olmamakla birlikte,

İşletmenin ticarî varlıkları üzerindeki hakları nedeniyle
sahip veya sahipler için bu varlıkları üzerinden zekat
yükümlülüğü doğmaktadır.

Zekat yükümlülüğü

*kâr üzerinden değil servet üzerinden doğduğu için işletme zarar
etmiş bile olsa*

*işletmenin elinde mevcut olan zekata tabi varlıklar üzerinden
hesaplanan zekatı* ***sahip veya ortaklar payları oranında ödemek
durumundadırlar.***

İşletme sahipleri için doğan zekat yükümlülüğünün (Vekaleten) işletme tarafından ödenmesi

- *Şirket ana sözleşmesinde yazılması veya ortaklar genel kurulu kararıyla olabilir.*
- *Bir işletme sahiplerinin tümü için veya bazıları için bu vekaleti kabul ettiğinde ödenmesi gereken tutar kadar nakit fon bulundurmamak zorunda kalır.*
- *Ortaklar adına ödenen zekat payları oranında ortakların cari hesabına borç olarak kaydedilir.*
- *Sermaye şirketlerinde tüm ortaklar kabul etmesi halinde dağıtılacak kârlar hesabına borç kaydedilerek yapılabilir ancak bir kısmı için olacaksa sorunlar çıkabilir. AAOIFI Shari'ah Standard No:35, s. 871*

Sermaye Şirketinde Pay Sahipliğinde Amaç Önemlidir

**Alım Satım – Değer Artışından
Yararlanma Amaçlı**

**Getiri (Temettü)
Elde Etme Amaçlı**

Ticarî Mal kabul edilir,
Piyasa fiyatından değerlendirilir

Yatırım Varlığı olarak kabul edilir.

- İlgili şirketin bilançosundan
Dönen Varlıkları – Kısa Süreli
Borçları bulunur
- Tahmin yolu kullanılır

Pay başına hesap

Alım Satım Amaçlı

Payın piyasa değeri X Pay Sayısı
X %2.5

Yatırım Amaçlı

Şirketin Net Ticarî Mal Varlığı
Şirketin Dolaşımdaki Pay Sayısı

X Pay Sayısı X %2.5

MALEZYA'DA ZEKAT UYGULAMALARI

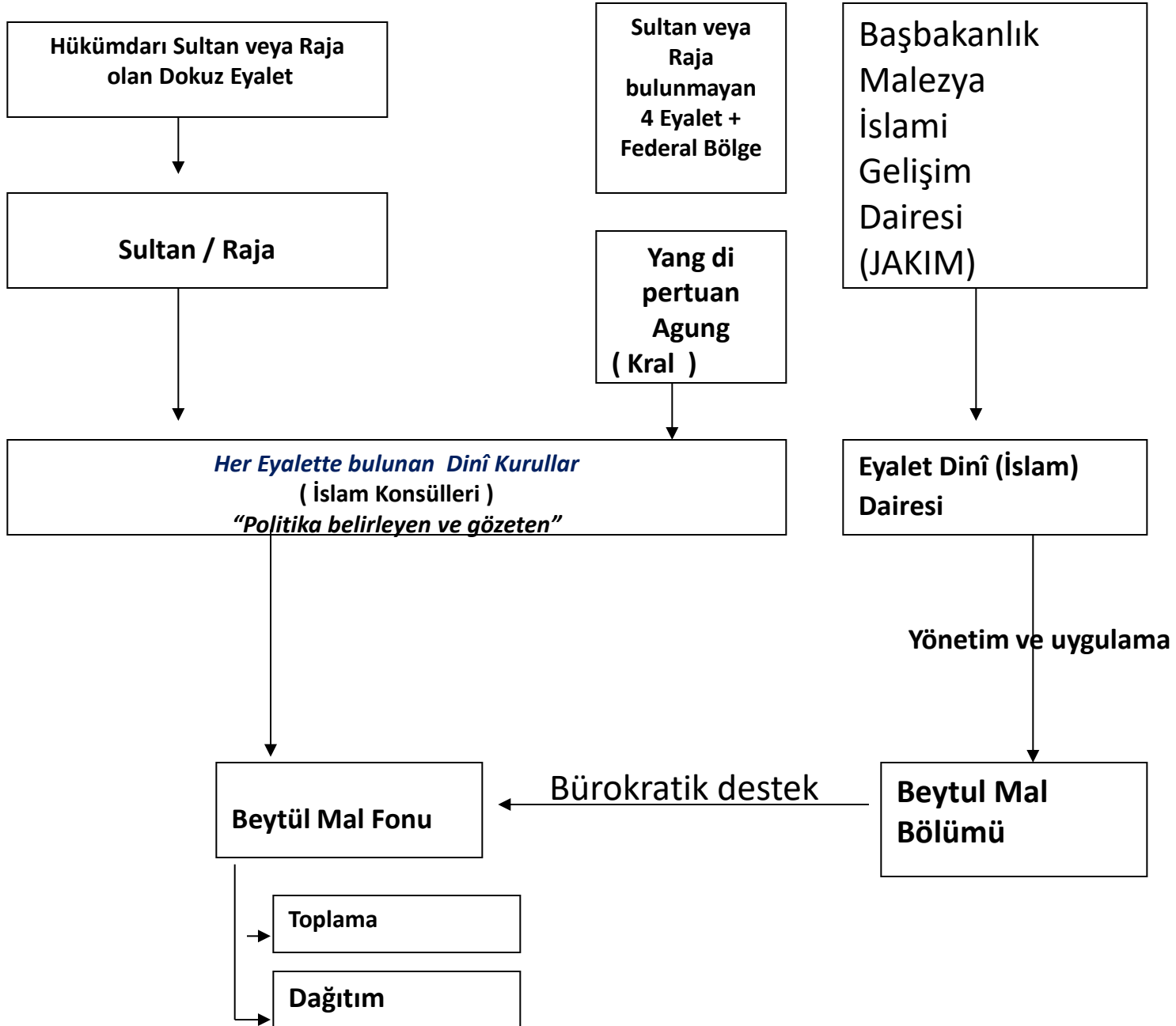
Zekat Toplama Merkezi(PPZ)

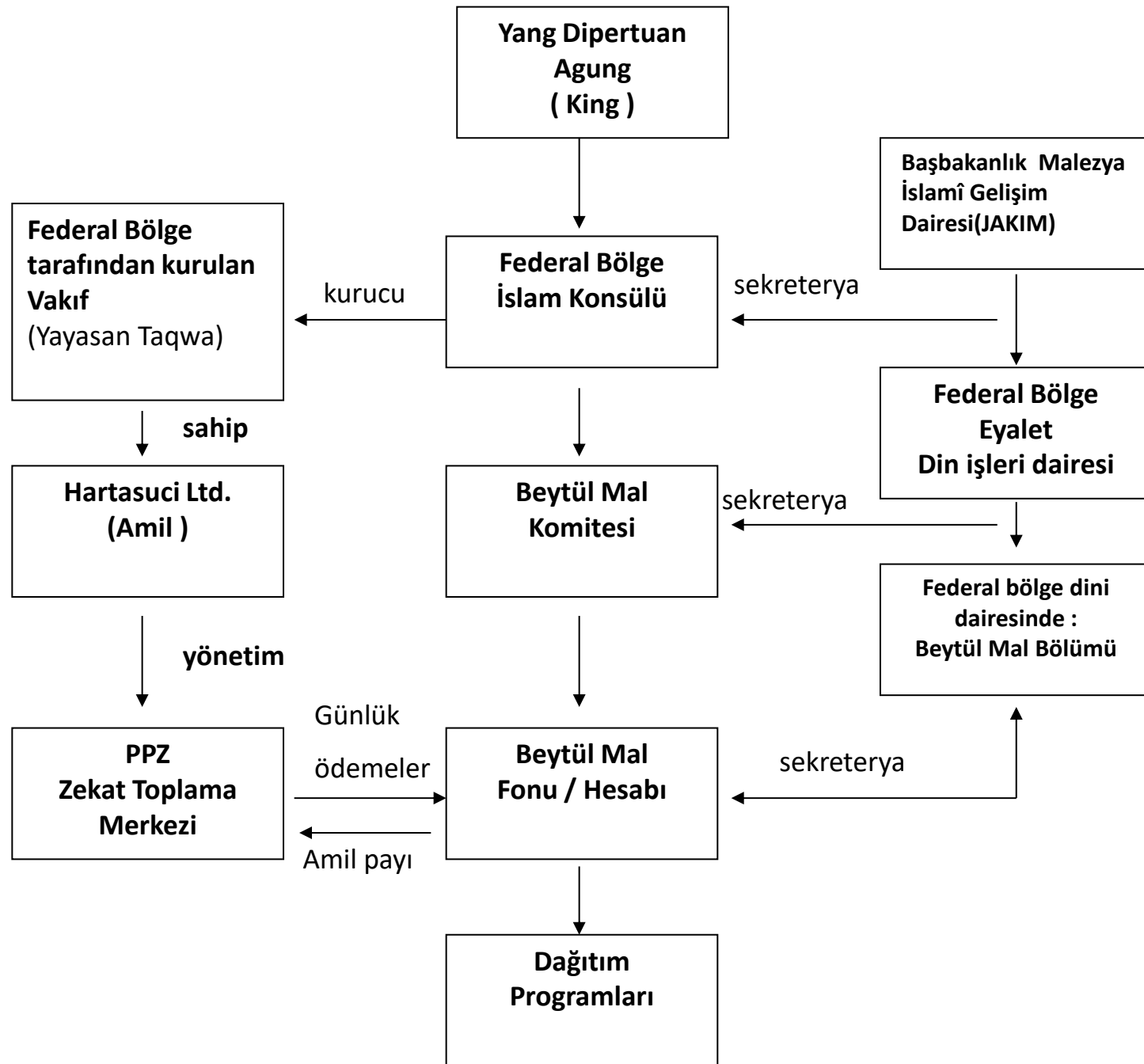
Rehberlik felsefesi;

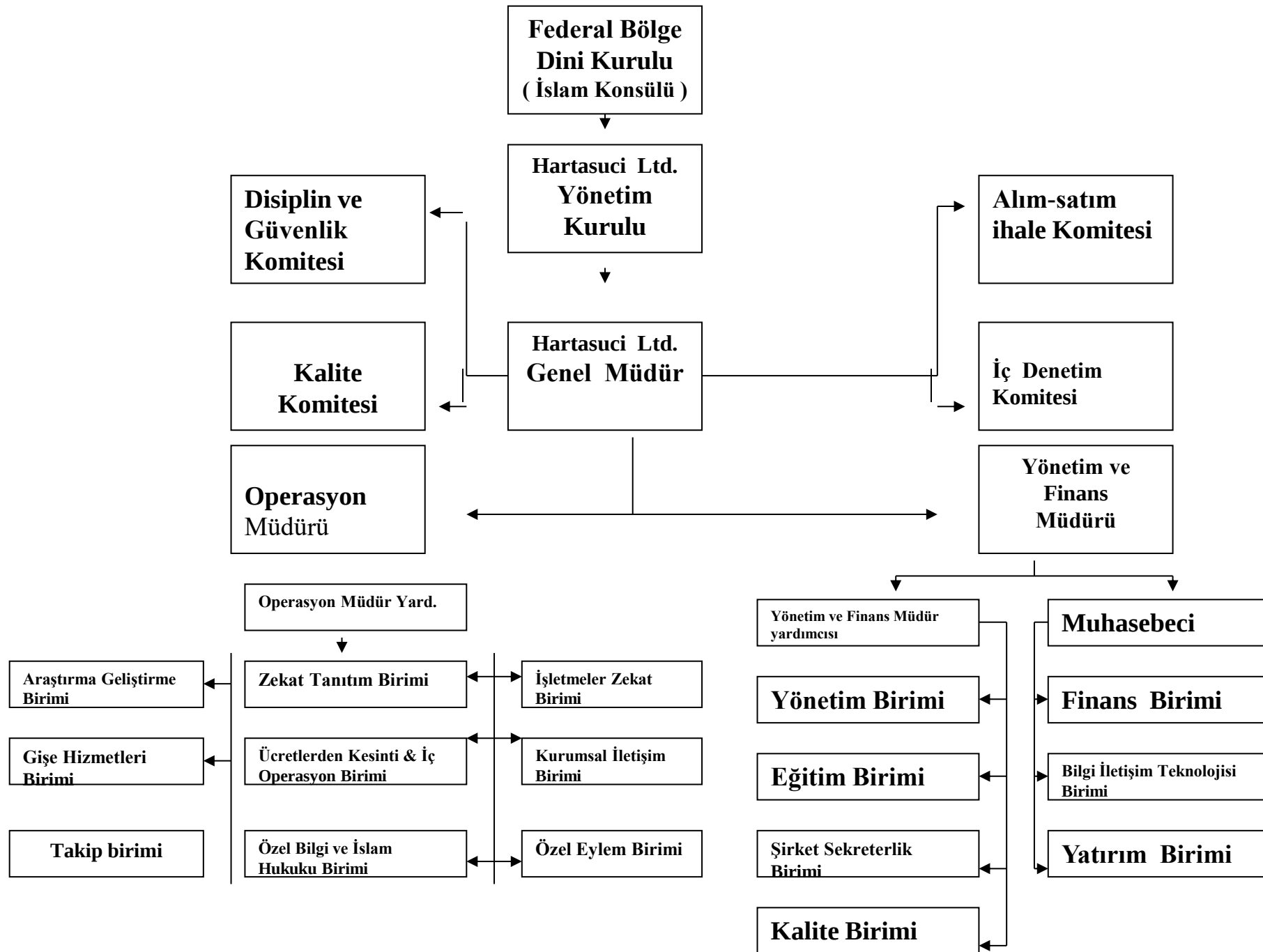
- *Yasal bir güç kullanmak yerine zekat mükelleflerini eğitmek.*
- *Müslüman topluluğa dini görevlerini hatırlatmak .*

Zekat Toplama Merkezi(PPZ)

- Amacı zekat ödeyenlere ;
 - Zekat ödemenin “**yerine getirilmesi kolay**” bir ibadet veya görev olmasını sağlamak,
 - Zekatın servetlerini ve ruhlarını arındırdığını hissettirmek,
 - Zekat ödeyerek büyük bir huzur, tatmin ve kurtuluş duygusuna erdiklerini fark ettirmek.

ENDONEZYA'DA ZEKAT

Devlete ait Zekat Örgütleri

1. BAZIS (Badan Amil Zakat Infaq dan Sadaqah)

Zekat ve Sadaka Yönetim Ofisi

yarı bağımsız -1968

2. BAZ (Badan Amil Zakat)-Devlet tarafından desteklenen - **1999**

3. BAZNAS (Badan Amis Zakat Nasional = Ulusal Zekat Kurulu

Tek Görev ve Yetki alanı

ZEKAT YÖNETİMİ - 2011

Özel zekat örgütleri

LAZ

**Lembaga Amil Zakat
(Ulusal Zekat Toplayıcılar)**

Resmen Tanınır

özel olarak işletilir

1999

7.Hafta SON